

Makroživiny:

- *Energy_kcal* energetická hodnota v kilokalóriách
- *Protein_g* obsah bielkovín v gramoch
- *Saturated_fats_g* obsah nasýtených tukov v gramoch
- *Fat_g* celkový obsah tukov v gramoch
- *Carb_g* obsah sacharidov v gramoch
- *Fiber_g* obsah vlákniny v gramoch
- *Sugar_g* obsah cukrov v gramoch

Vitamíny:

- *Calcium_mg* obsah vápnika v miligramoch
- *Iron_mg* obsah železa v miligramoch
- *Magnesium_mg* obsah horčíka v miligramoch
- *Phosphorus_mg* obsah fosforu v miligramoch
- *Potassium_mg* obsah draslíka v miligramoch
- *Sodium_mg* obsah sodíka v miligramoch
- *Zinc_mg* obsah zinku v miligramoch

- . . . . .

- *Copper_mcg* obsah medi v mikrogramoch
- *Manganese_mg* obsah mangánu v miligramoch
- *Selenium_mcg* obsah selénu v mikrogramoch
- *VitC_mg* obsah vitamínu C v miligramoch

✓ Načítanie datasetu

V datasetu byla část dat o pár sloupců posunuta. Tyto data byla posunuta zpět na správné místo v excelu. Správný opravený excel je obsažen v odevzdaných datech. V následujících částech pracujeme už s opravenou verzí excel souboru.

```
zip_path = 'food_ingredients.zip'
extract_dir = 'Path'

with zipfile.ZipFile(zip_path, 'r') as zip_ref:
    zip_ref.extractall(extract_dir)

os.listdir(extract_dir)

description_path = os.path.join(extract_dir, "description.txt")

with open(description_path, 'r', encoding='utf-8') as file:
    description_text = file.read()

description_text[:1000]

excel_path = os.path.join(extract_dir, "ingredients.xlsx")
df = pd.read_excel(excel_path)

df.head()
```

	Unnamed: 0	Unnamed: 1	Unnamed: 2	Unnamed: 3	Unnamed: 4	Unnamed: 5	Unnamed: 6	Unnar
0	NaN	NaN	NaN	NaN	NaN	NaN	NaN	
1	NaN	NaN	NaN	NaN	NaN	NaN	NaN	
2	NaN	NaN	NaN	NaN	nutrition	NaN	NaN	
3	NaN	NaN	NDB_No	Descrip	Energy_kcal	Protein_g	Saturated_fats_g	F

4   NaN   NaN   NaN   NaN   NaN   NaN   NaN

5 rows × 31 columns

Odfiltrovanie prazdnych riadkov a stlpcov

```
df_clean = pd.read_excel(excel_path, skiprows=4)

df_clean.dropna(axis=1, how='all', inplace=True)
df_clean.dropna(axis=0, how='all', inplace=True)
df_clean.columns
df_clean.head()
df_clean.reset_index(drop=True, inplace=True)
```

Některé features neměli správný typ, tak jsme je opravili na správné typy.

```
df_clean["Magnesium_mg"] = pd.to_numeric(df_clean["Magnesium_mg"], errors='coerce')
df_clean["VitE_mg"] = pd.to_numeric(df_clean["VitE_mg"], errors='coerce')
```

```
df_clean.dtypes
```

	0
NDB_No	object
Descrip	object
Energy_kcal	float64
Protein_g	float64
Saturated_fats_g	float64
Fat_g	float64
Carb_g	float64
Fiber_g	float64
Sugar_g	float64
Calcium_mg	float64
Iron_mg	float64
Magnesium_mg	float64
Phosphorus_mg	float64

Potassium_mg	float64
Sodium_mg	float64
Zinc_mg	float64
Copper_mcg	float64
Manganese_mg	float64
Selenium_mcg	float64
VitC_mg	float64
Thiamin_mg	float64
Riboflavin_mg	float64
Niacin_mg	float64
VitB6_mg	float64
Folate_mcg	float64
VitB12_mcg	float64
VitA_mcg	float64
VitE_mg	float64
VitD2_mcg	float64

dtype: object

✓ Filtrovanie nereálnych alebo chybných hodnôt

Ponechávajú sa len hodnoty v realistickom rozsahu (0 až max) alebo prázdne (NaN). Hodnoty sú rozdelené podľa jednotiek: gramy, miligramy, mikrogramy.

```
grams_cols = ['Protein_g', 'Fat_g', 'Carb_g', 'Fiber_g', 'Sugar_g', 'Saturated_fats_g']
milligrams_cols = ['Calcium_mg', 'Iron_mg', 'Magnesium_mg', 'Phosphorus_mg', 'Potassium_mg',
                   'Sodium_mg', 'Zinc_mg', 'Manganese_mg', 'Selenium_mcg', 'VitC_mg',
                   'Thiamin_mg', 'Riboflavin_mg', 'Niacin_mg', 'VitB6_mg', 'VitE_mg']
micrograms_cols = ['Copper_mcg', 'Folate_mcg', 'VitB12_mcg', 'VitA_mcg', 'VitD2_mcg']
```

```
df_filtered = df_clean.copy()
```

```
# Vzhledem k tomu, že data jsou na 100g, hodnoty překračující definovaná maxima nedávají
max_g = 100
max_mg = 100000
max_mcg = 100000000
```

```

for col in grams_cols:
    df_filtered = df_filtered[(df_filtered[col].isna()) | ((df_filtered[col] >= 0) & (df_

for col in milligrams_cols:
    df_filtered = df_filtered[(df_filtered[col].isna()) | ((df_filtered[col] >= 0) & (df_

for col in micrograms_cols:
    df_filtered = df_filtered[(df_filtered[col].isna()) | ((df_filtered[col] >= 0) & (df_

df_filtered.shape[0], df_clean.shape[0]

(10195, 10251)

```

▼ Explorační analýza

```
df_filtered.info()
```

```

<class 'pandas.core.frame.DataFrame'>
Index: 10195 entries, 0 to 10249
Data columns (total 29 columns):
 #   Column                Non-Null Count  Dtype
---  -
 0   NDB_No                10195 non-null  object
 1   Descrip               10195 non-null  object
 2   Energy_kcal           10193 non-null  float64
 3   Protein_g            10194 non-null  float64
 4   Saturated_fats_g     10193 non-null  float64
 5   Fat_g                10190 non-null  float64
 6   Carb_g               10192 non-null  float64
 7   Fiber_g              10190 non-null  float64
 8   Sugar_g              10195 non-null  float64
 9   Calcium_mg           10192 non-null  float64
10   Iron_mg              10194 non-null  float64
11   Magnesium_mg         10190 non-null  float64
12   Phosphorus_mg        10193 non-null  float64
13   Potassium_mg         10192 non-null  float64
14   Sodium_mg            10192 non-null  float64
15   Zinc_mg              10193 non-null  float64
16   Copper_mcg           10193 non-null  float64
17   Manganese_mg         10192 non-null  float64
18   Selenium_mcg         10191 non-null  float64
19   VitC_mg              10190 non-null  float64
20   Thiamin_mg           10193 non-null  float64
21   Riboflavin_mg        10190 non-null  float64
22   Niacin_mg            10194 non-null  float64
23   VitB6_mg             10194 non-null  float64
24   Folate_mcg           10194 non-null  float64
25   VitB12_mcg           10193 non-null  float64

```

```

26  Vita_mcg          10189 non-null  float64
27  VitE_mg           10189 non-null  float64
28  VitD2_mcg         10193 non-null  float64
dtypes: float64(27), object(2)
memory usage: 2.3+ MB

```

✓ Základná štatistika

Pri vypísaní základnej štatistiky je vidieť, že dáta obsahujú viaceré chyby, Negatívna kalorická hodnota je jednou z nich. Vysoké čísla u viacerých vitamínov nám predpovedajú väčší počet utlierov.

```
df_filtered.describe().T
```

	count	mean	std	min	25%	50%	75%	
Energy_kcal	10193.0	221.933574	170.832829	-1.0	87.00000	183.3130	331.0000	
Protein_g	10194.0	11.288721	10.439873	0.0	2.32000	8.0400	19.8175	
Saturated_fats_g	10193.0	3.375392	6.580714	0.0	0.13600	1.3300	4.0600	
Fat_g	10190.0	10.353671	15.931050	0.0	0.82000	4.8100	13.3000	
Carb_g	10192.0	21.526272	27.013139	0.0	0.00000	8.6750	32.6050	
Fiber_g	10190.0	2.150216	4.454814	0.0	0.00000	0.4000	2.5000	
Sugar_g	10195.0	6.595657	13.690081	0.0	0.00000	0.4600	5.4800	
Calcium_mg	10192.0	72.646838	193.231014	0.0	8.70750	19.0000	63.0000	7
Iron_mg	10194.0	2.656320	5.604069	0.0	0.48000	1.3000	2.5800	
Magnesium_mg	10190.0	33.396794	56.619720	0.0	10.00000	20.0000	30.0000	
Phosphorus_mg	10193.0	153.845720	194.593978	0.0	36.00000	130.0000	215.0000	9
Potassium_mg	10192.0	270.178937	361.345666	0.0	117.00000	224.0000	333.0000	16
Sodium_mg	10192.0	292.866431	885.983552	0.0	31.00000	79.0000	383.0000	38
Zinc_mg	10193.0	1.891078	3.213397	0.0	0.23000	0.8000	2.5900	
Copper_mcg	10193.0	0.176025	0.538752	0.0	0.03000	0.0790	0.1460	
Manganese_mg	10192.0	0.513188	6.460747	0.0	0.00100	0.0260	0.2300	
Selenium_mcg	10191.0	12.868645	27.097435	0.0	0.10000	4.3000	21.5000	1
VitC_mg	10190.0	8.556029	63.569043	0.0	0.00000	0.0000	2.7000	2
Thiamin_ma	10193.0	0.200787	0.493331	0.0	0.03000	0.0750	0.2170	

Riboflavin_mg	10190.0	0.225410	0.420266	0.0	0.04300	0.1450	0.2530	
Niacin_mg	10194.0	3.295135	4.601685	0.0	0.38325	1.9935	4.9465	
VitB6_mg	10194.0	1.908557	15.809008	0.0	0.03700	0.1225	0.3650	
Folate_mcg	10194.0	36.619256	163.194265	0.0	0.00000	7.0000	19.0000	2
VitB12_mcg	10193.0	1.127286	4.128773	0.0	0.00000	0.0100	1.1100	
VitA_mcg	10189.0	88.875460	732.452396	0.0	0.00000	1.0000	19.0000	30
VitE_mg	10189.0	0.945421	4.958705	0.0	0.00000	0.1300	0.4800	
VitD2_mcg	10193.0	0.341191	2.897884	0.0	0.00000	0.0000	0.0000	

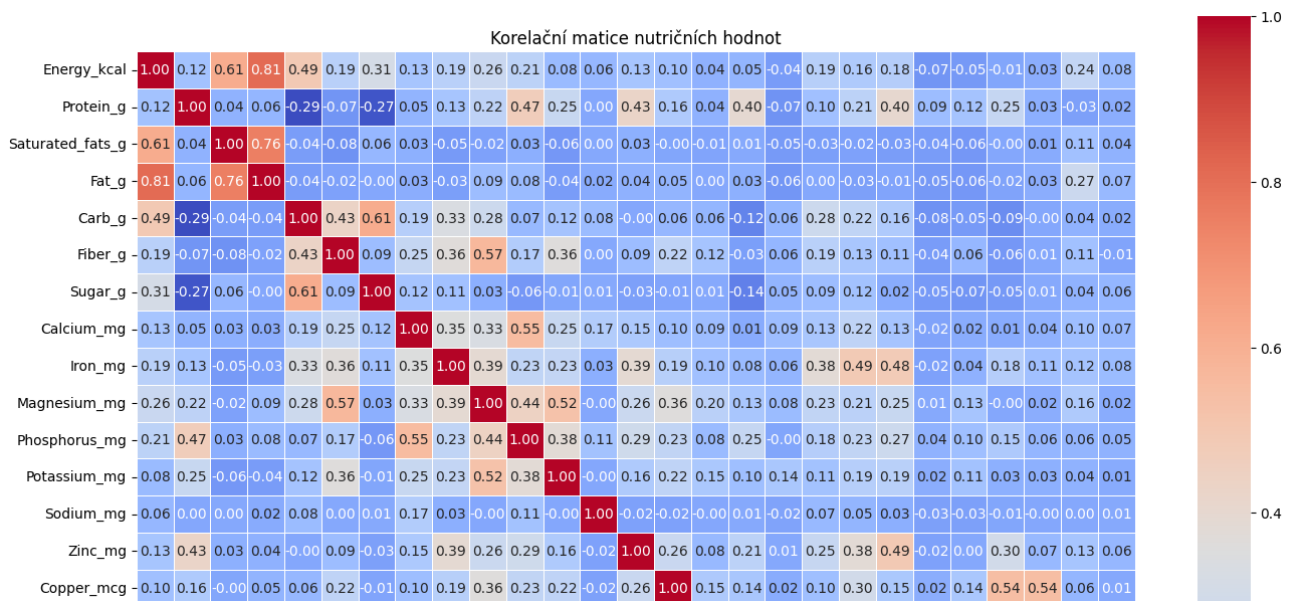
Pre lepsie pochopenie vzťahov medzi jednotlivými atribútmi sme sa rozhodli vykresliť korelačnú maticu

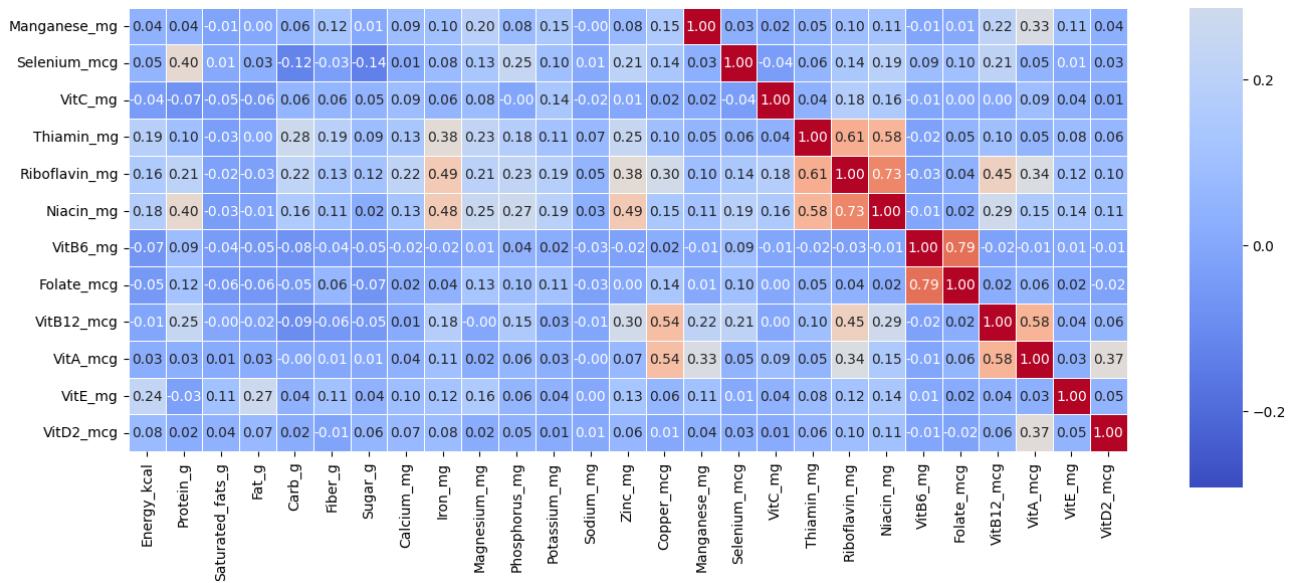
```
import seaborn as sns
```

```
numeric_df = df_filtered.select_dtypes(include='number')
```

```
correlation_matrix = numeric_df.corr()
```

```
plt.figure(figsize=(14, 12))
sns.heatmap(correlation_matrix, annot=True, fmt=".2f", cmap="coolwarm", square=True, line
plt.title("Korelační matice nutričních hodnot")
plt.tight_layout()
plt.show()
```


Korelačná matica odhaľuje viacero očakávaných aj zaujímavých vzťahov medzi výživovými zložkami.

Silná pozitívna korelácia medzi:

- Fat_g a Saturated_fats_g ($r = 0.76$) – očakávané, keďže nasýtené tuky sú podmnožinou tukov.
- Protein_g a Energy_kcal ($r = 0.61$) – bielkoviny prispievajú k energetickej hodnote.
- Fat_g a Energy_kcal ($r = 0.61$) – tuk je energeticky najbohatšia zložka.
- Niacin_mg, Thiamin_mg, Riboflavin_mg, VitB6_mg – vitamíny B komplexu spolu silne korelujú ($r > 0.6$), čo je typické pre obohatené potraviny alebo prirodzený výskyt v rovnakých surovinách.

Zaujímavé stredne silné korelácie:

- Phosphorus_mg a Magnesium_mg, Potassium_mg, Calcium_mg – naznačuje súvis medzi minerálmi typickými pre rastlinné aj živočíšne zdroje.
- VitA_mcg a VitD2_mcg ($r = 0.37$) – mierna súvislosť, často prítomné spolu v obohatených potravinách.

Žiadna alebo záporná korelácia:

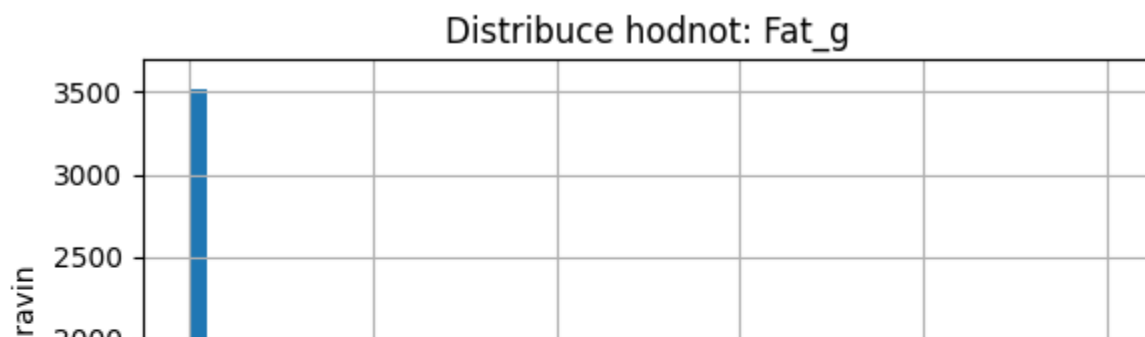
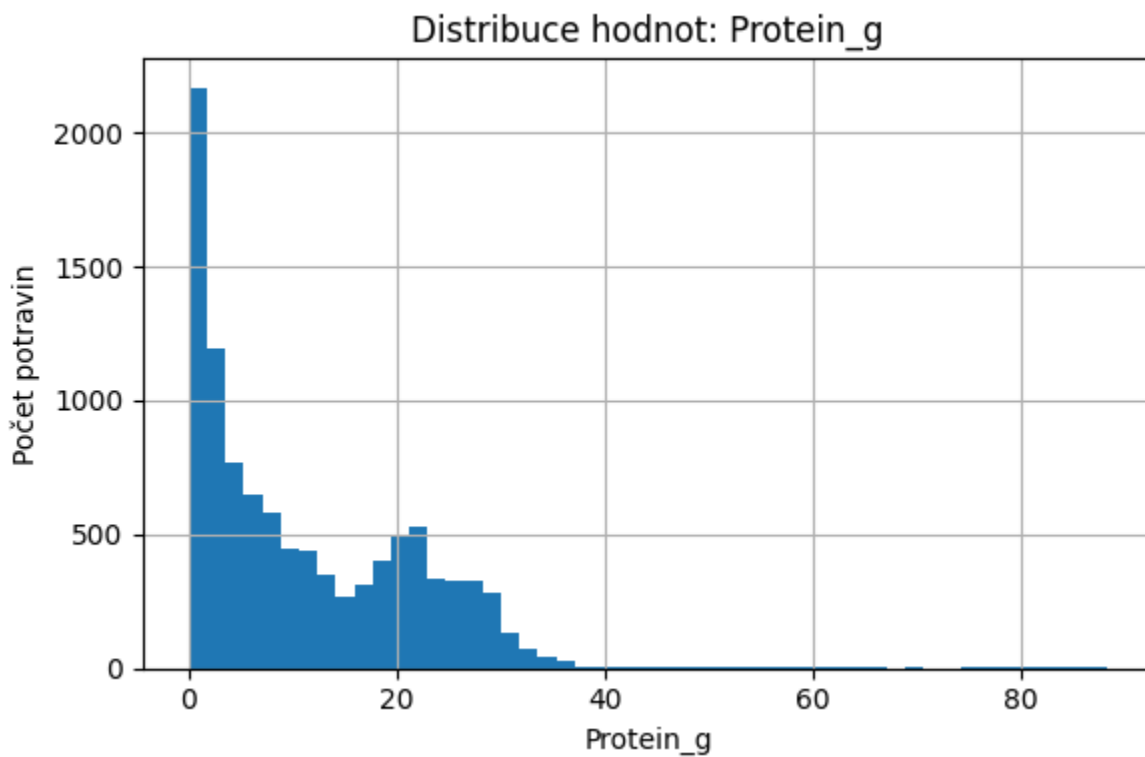
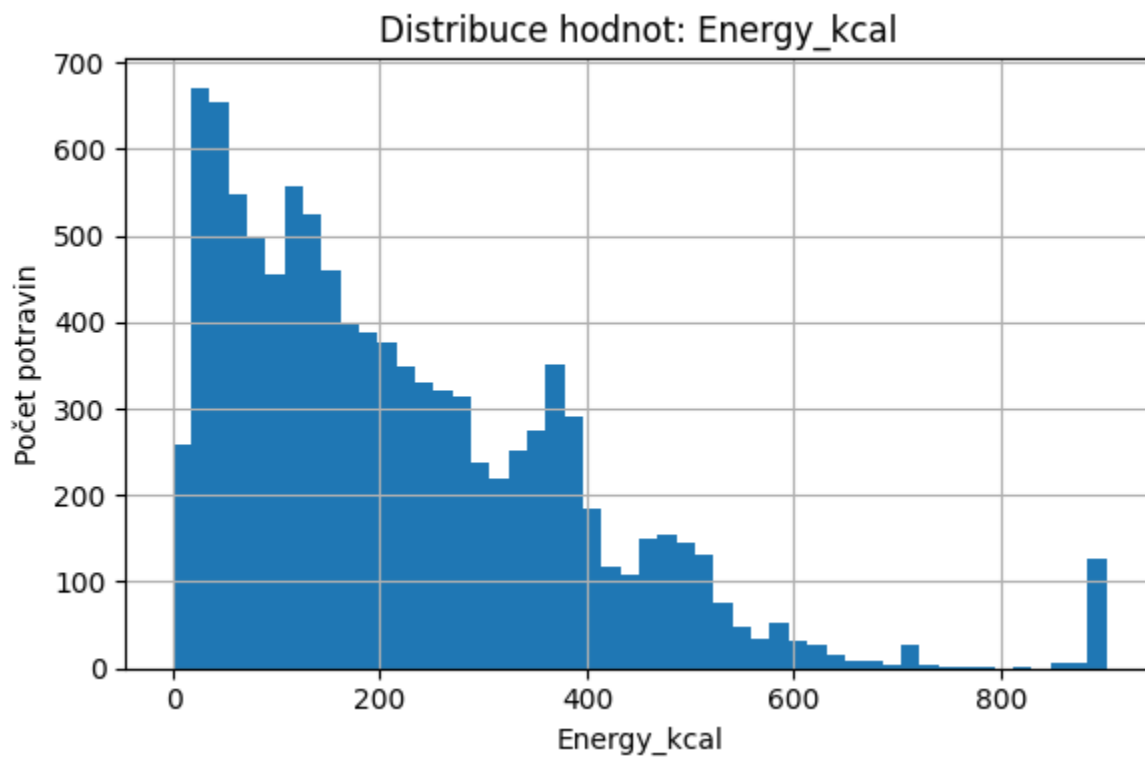
- Sodium_mg má veľmi slabú alebo zápornú koreláciu s väčšinou živín – môže naznačovať, že sodík sa vyskytuje vo vysoko spracovaných potravinách, ktoré inak nemusia byť nutrične bohaté.
- Sugar_g má nízke korelácie s ostatnými živinami, čo zodpovedá rôznorodému výskytu cukrov v potravinách.

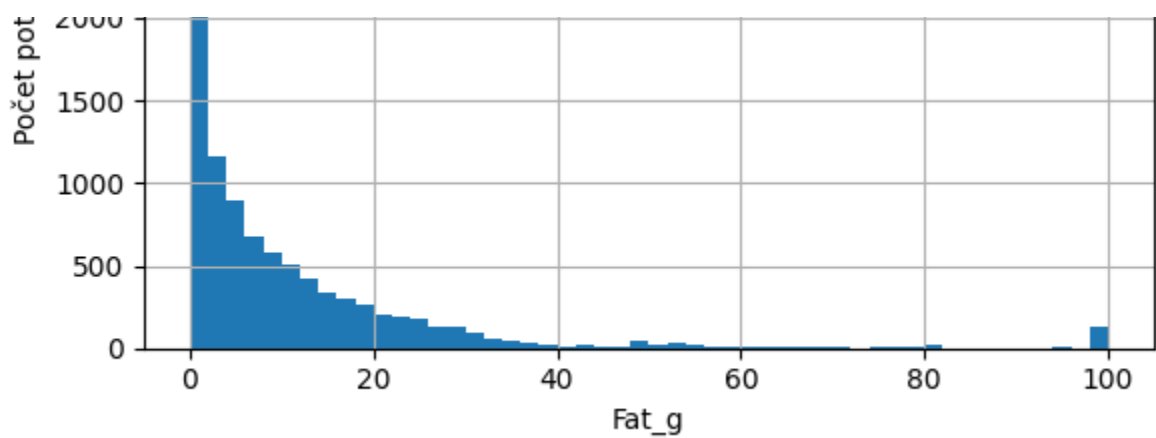
✓ Distribúcia makroživín

```
import matplotlib.pyplot as plt

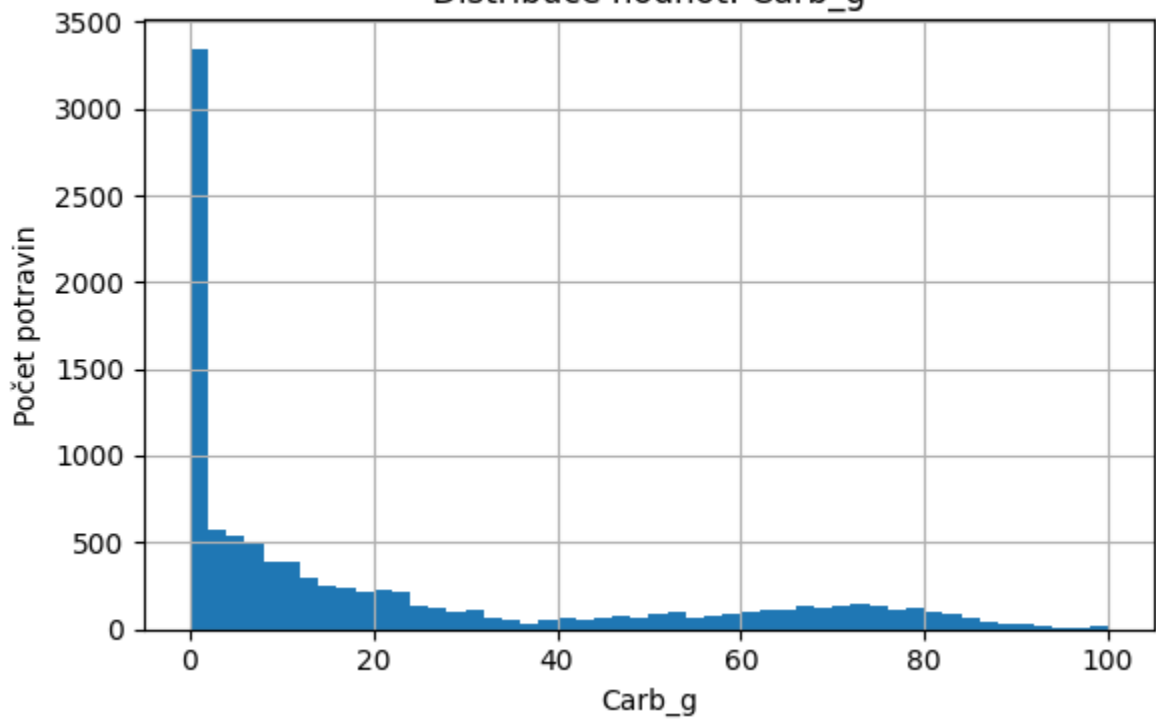
columns_to_plot = ['Energy_kcal', 'Protein_g', 'Fat_g', 'Carb_g', 'Fiber_g', 'Sugar_g']

for col in columns_to_plot:
    plt.figure(figsize=(6, 4))
    df_filtered[col].hist(bins=50)
    plt.title(f'Distribuce hodnot: {col}')
    plt.xlabel(col)
    plt.ylabel('Počet potravín')
    plt.ticklabel_format(style='plain', axis='x')
    plt.grid(True)
    plt.tight_layout()
    plt.show()
```

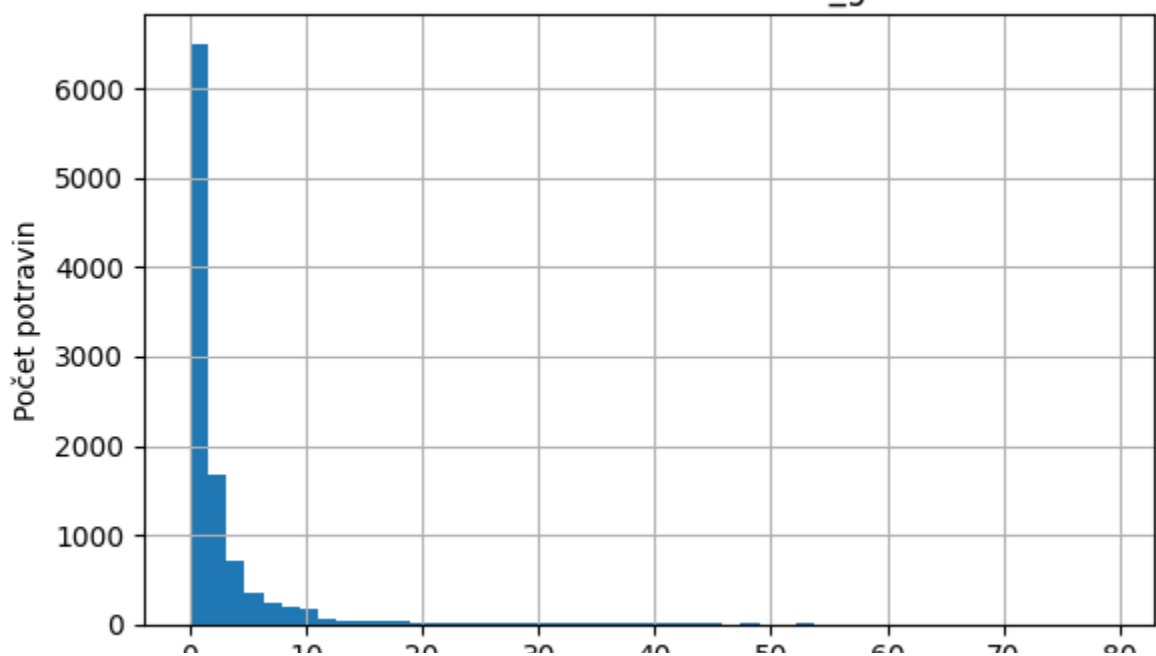

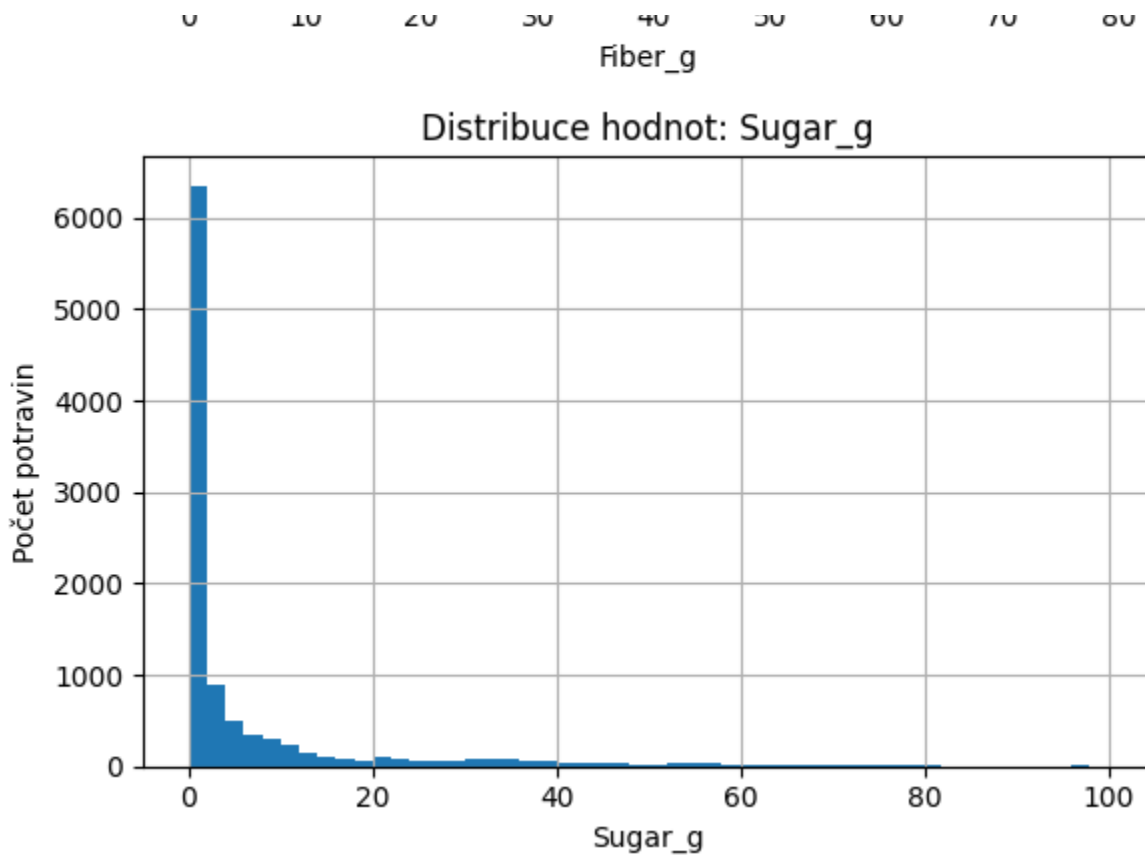

Distribuce hodnot: Carb_g

Distribuce hodnot: Fiber_g

Analýza distribúcie makroživín po vyčistení dát

Energy_kcal

- Väčšina potravín má nízku až strednú energetickú hodnotu (0–400 kcal).
- Výrazne pravostranná distribúcia (tzv. „right-skewed“) s niekoľkými potravinami nad 800 kcal.
- Možný výskyt vysokoenergetických jedál (oleje, spracované produkty).

Protein_g

- Veľká väčšina potravín obsahuje do 20 g bielkovín, vrchol medzi 0–5 g.
- Mierne bimodálna distribúcia – jeden vrchol pri nízkych hodnotách, druhý okolo 20 g.
- Vysoké hodnoty (>50 g) sú zriedkavé a môžu byť doplnky alebo koncentráty.

Fat_g

- Silne pravostranná distribúcia.
- Veľa potravín s veľmi nízkym obsahom tuku (0–5 g), ale dlhý chvost až do 100 g (pravdepodobne oleje, maslá).

Carb_g

Väčšina potravín s takmer nulovým obsahom sacharidov.

- veľmi veľa potravín s takmer nulovým obsahom sacharidov.
- Druhý pík medzi 60–80 g – pravdepodobne cereálie, sladkosti, pečivo.
- Možná prítomnosť normalizovaných hodnôt na 100 g porcie.

Fiber_g

- Väčšina potravín má veľmi nízky obsah vlákniny (0–5 g).
- Dlhý chvost až po 79 g – tieto extrémne hodnoty sú zriedkavé a možno chybné (pozrieť outliers).

Sugar_g

- Extrémne veľa potravín s nulovým obsahom cukru.
- Chvost distribúcie smerom k 100 g – pravdepodobne obsahuje čisté sladidlá, cukry, sirupy.
- Prehľadná distribúcia s jasnými extrémami.

✓ Preprocessing

Odstránenie záporných hodnôt v 'Energy_kcal'

```
df_filtered = df_filtered[df_filtered['Energy_kcal'] >= 0]
```

Odstránenie duplikátov

```
# 1. Zistenie a zobrazenie duplicitných riadkov
duplicates = df_filtered.duplicated(keep=False) # Označí všetky výskyty duplicitných riadkov
num_duplicates = duplicates.sum() # Počet duplicitných riadkov
duplicate_rows = df_filtered[duplicates].sort_values(by="Descrip").head(10) # Ukážka prvých 10 duplicitných riadkov

print(f"Počet duplicitných riadkov v dátach: {num_duplicates}")
print("Ukážka duplicitných záznamov:")
print(duplicate_rows)

# 2. Odstránenie duplikátov
df_filtered_nodup = df_filtered.drop_duplicates() # Zachová len prvý výskyt

# 3. Porovnanie pred a po odstránení
original_count = df_filtered.shape[0]
cleaned_count = df_filtered_nodup.shape[0]
num_removed = original_count - cleaned_count

print("\nPrehľad po odstránení duplikátov:")
print(f"- Pôvodný počet riadkov: {original_count}")
print(f"- Počet riadkov po odstránení duplikátov: {cleaned_count}")
```

```
print(f"- Počet odstránených riadkov: {num_removed}")
```

Počet duplicitných riadkov v dátach: 1848

Ukážka duplicitných záznamov:

	NDB_No	Descrip	Energy_kcal	Protein_g	\
9504	9002	acerola juice raw	23.0	0.40	
148	9002	acerola juice raw	23.0	0.40	
4026	14248	alcoholic bev beer lt higher alcohol	46.0	0.25	
8672	14248	alcoholic bev beer lt higher alcohol	46.0	0.25	
10077	14009	alcoholic bev daiquiri cnd	125.0	0.00	
3838	14009	alcoholic bev daiquiri cnd	125.0	0.00	
5375	14051	alcoholic bev distilled vodka 80 proof	231.0	0.00	
5254	14051	alcoholic bev distilled vodka 80 proof	231.0	0.00	
4518	14027	alcoholic bev whiskey sour cnd	119.0	0.00	
5389	14027	alcoholic bev whiskey sour cnd	119.0	0.00	

	Saturated_fats_g	Fat_g	Carb_g	Fiber_g	Sugar_g	Calcium_mg	...	\
9504	0.068	0.3	4.80	0.3	4.50	10.0	...	
148	0.068	0.3	4.80	0.3	4.50	10.0	...	
4026	0.000	0.0	0.77	0.0	0.09	4.0	...	
8672	0.000	0.0	0.77	0.0	0.09	4.0	...	
10077	0.000	0.0	15.70	0.0	0.00	0.0	...	
3838	0.000	0.0	15.70	0.0	0.00	0.0	...	
5375	0.000	0.0	0.00	0.0	0.00	0.0	...	
5254	0.000	0.0	0.00	0.0	0.00	0.0	...	
4518	0.000	0.0	13.40	0.1	0.00	0.0	...	
5389	0.000	0.0	13.40	0.1	0.00	0.0	...	

	VitC_mg	Thiamin_mg	Riboflavin_mg	Niacin_mg	VitB6_mg	Folate_mcg	\
9504	1600.0	0.020	0.060	0.400	0.004	14.0	
148	1600.0	0.020	0.060	0.400	0.004	14.0	
4026	0.0	0.005	0.015	0.391	0.034	6.0	
8672	0.0	0.005	0.015	0.391	0.034	6.0	
10077	1.3	0.001	0.001	0.014	0.003	1.0	
3838	1.3	0.001	0.001	0.014	0.003	1.0	
5375	0.0	0.005	0.007	0.000	0.000	0.0	
5254	0.0	0.005	0.007	0.000	0.000	0.0	
4518	1.6	0.011	0.006	0.020	0.000	0.0	
5389	1.6	0.011	0.006	0.020	0.000	0.0	

	VitB12_mcg	VitA_mcg	VitE_mg	VitD2_mcg
9504	0.00	25.0	0.18	0.0
148	0.00	25.0	0.18	0.0
4026	0.02	0.0	0.00	0.0
8672	0.02	0.0	0.00	0.0
10077	0.00	0.0	0.00	0.0
3838	0.00	0.0	0.00	0.0
5375	0.00	0.0	0.00	0.0
5254	0.00	0.0	0.00	0.0
4518	0.00	1.0	0.00	0.0
5389	0.00	1.0	0.00	0.0

[10 rows x 29 columns]

Prehľad po odstránení duplikátov:

- Pôvodný počet riadkov: 10190
- Počet riadkov po odstránení duplikátov: 9266
- Počet odstránených riadkov: 924

▼ Finálne predspracované dáta

```
null_counts = df_filtered_nodup.isnull().sum()  
null_counts[null_counts > 0].sort_values(ascending=False)
```

	0
VitE_mg	6
VitC_mg	5
VitA_mcg	5
Selenium_mcg	4
Riboflavin_mg	4
Fiber_g	4
Magnesium_mg	3
Carb_g	3
Fat_g	3
Calcium_mg	3
Manganese_mg	3
Saturated_fats_g	2
Phosphorus_mg	2
VitD2_mcg	2
Sodium_mg	2
Copper_mcg	2
Potassium_mg	2
Zinc_mg	2
VitB12_mcg	2
Iron_mg	1
Protein_g	1
Thiamin_mg	1

Folate_mcg	1
Niacin_mg	1
VitB6_mg	1

dtype: int64

```
df_final = df_filtered_nodup.copy()
# Odstranění řádků obsahující nějakou NaN hodnotu.
# Neděláme imputaci a odstraňujeme, protože je v datech celkový počet NaN hodnot pouze v
df_final.dropna(inplace=True)
df_final.shape

(9203, 29)
```

Použité modely

Našou úlohou je CLUSTERING a podľa typu úlohy a exploračnej analýzy zvolili modely **K-means** a **DBSCAN**. Pri oboch modeloch využívame aj ohodnocovanie podľa viacerých metrik.

K-means

K-means. Algoritmus začíná náhodným výberom počátečných centroidů (středových bodů). Poté probíhá iterativní proces, během něhož jsou body přiřazovány k nejbližšímu centroidu (typicky eukleidovská vzdálenost) a následně se centroidy aktualizují jako průměr všech bodů v příslušném shluku. Tento cyklus se opakuje, dokud se přiřazení bodů nezmění nebo dokud není dosaženo maximálního počtu iterací.

Výsledkem učení modelu je rozdělení datasetu na k shluků, kde každý shluk je reprezentován svým centroidem a souborem přiřazených datových bodů. Nevýhodou je, že počet shluků je nutné určit předem a výsledek může záviset na počátečním náhodném výběru centroidů. Proto se obvykle provádí více běhů s různými inicializacemi a vybírá se nejlepší výsledek podle některé z hodnotících metrik.

DBSCAN

(Density-Based Spatial Clustering of Applications with Noise)

Patří mezi algoritmy, které vytvářejí zhlučky podľa hustoty bodov v priestore. Na rozdiel od K-means nie je potrebné dopredu určovať počet zhlukov, čo je jeho veľká výhoda. Dalším plusom je, že je odolný voči odľahlým bodom (outlierom) a dobre pracuje aj so zhlukmi nepravidelných tvarov

...

Parametre:

- **eps** (epsilon): maximálna vzdialenosť, v ktorej sa hľadajú susedné body okolo daného bodu.
- **min_samples**: minimálny počet susedov v danom okolí, aby sa bod považoval za jadro (core point) zhuku.

Princíp fungovania:

- Ak má bod vo svojom okolí (vzdialenosť **eps**) aspoň **min_samples** bodov, je označený ako **jadrový bod**.
- Z jadrového bodu sa začne tvoriť zhuk – k nemu sa pripoja všetky body v jeho okolí, ktoré takisto spĺňajú podmienky hustoty.
- Tento proces sa rekurzívne opakuje pre každý novo pridaný bod, čím sa zhuk ďalej rozširuje.
- **Body, ktoré sa nenachádzajú v žiadnom zhuku, sú označené ako šum** – ide o bodové hodnoty, ktoré nezapadajú do žiadnej skupiny.

✓ K-means

```
from sklearn.preprocessing import StandardScaler
from yellowbrick.cluster import SilhouetteVisualizer
from sklearn.cluster import KMeans
from sklearn.metrics import silhouette_score
import matplotlib.pyplot as plt

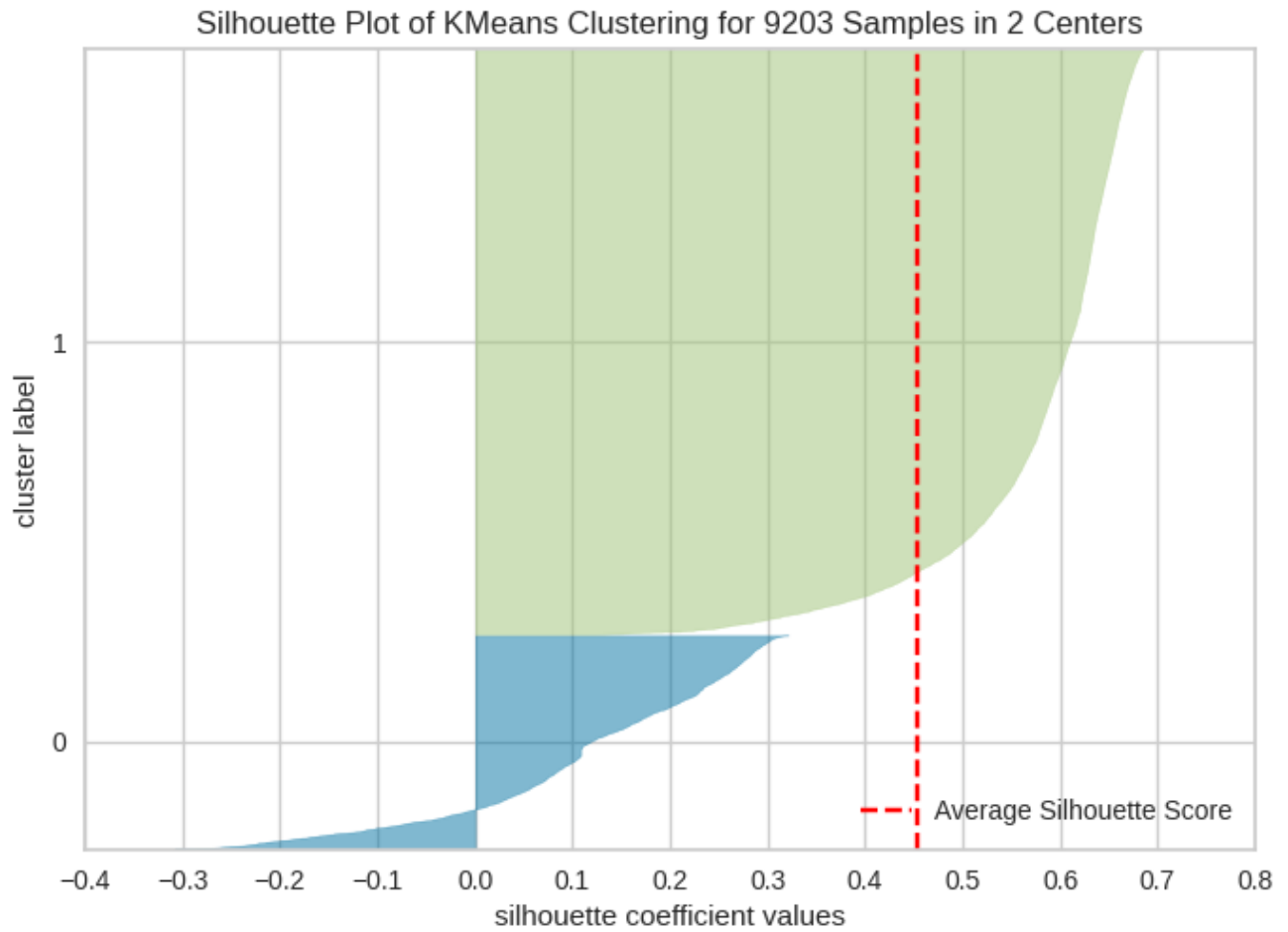
# výber features, makroživiny. Jenom obecný tuk a ne saturovaný kvôli korelaci a věčné po
features = ['Energy_kcal', 'Protein_g', 'Fat_g', 'Carb_g', 'Fiber_g', 'Sugar_g']
X = df_final[features].dropna()

# standardizace
scaler = StandardScaler()
X_scaled = scaler.fit_transform(X)

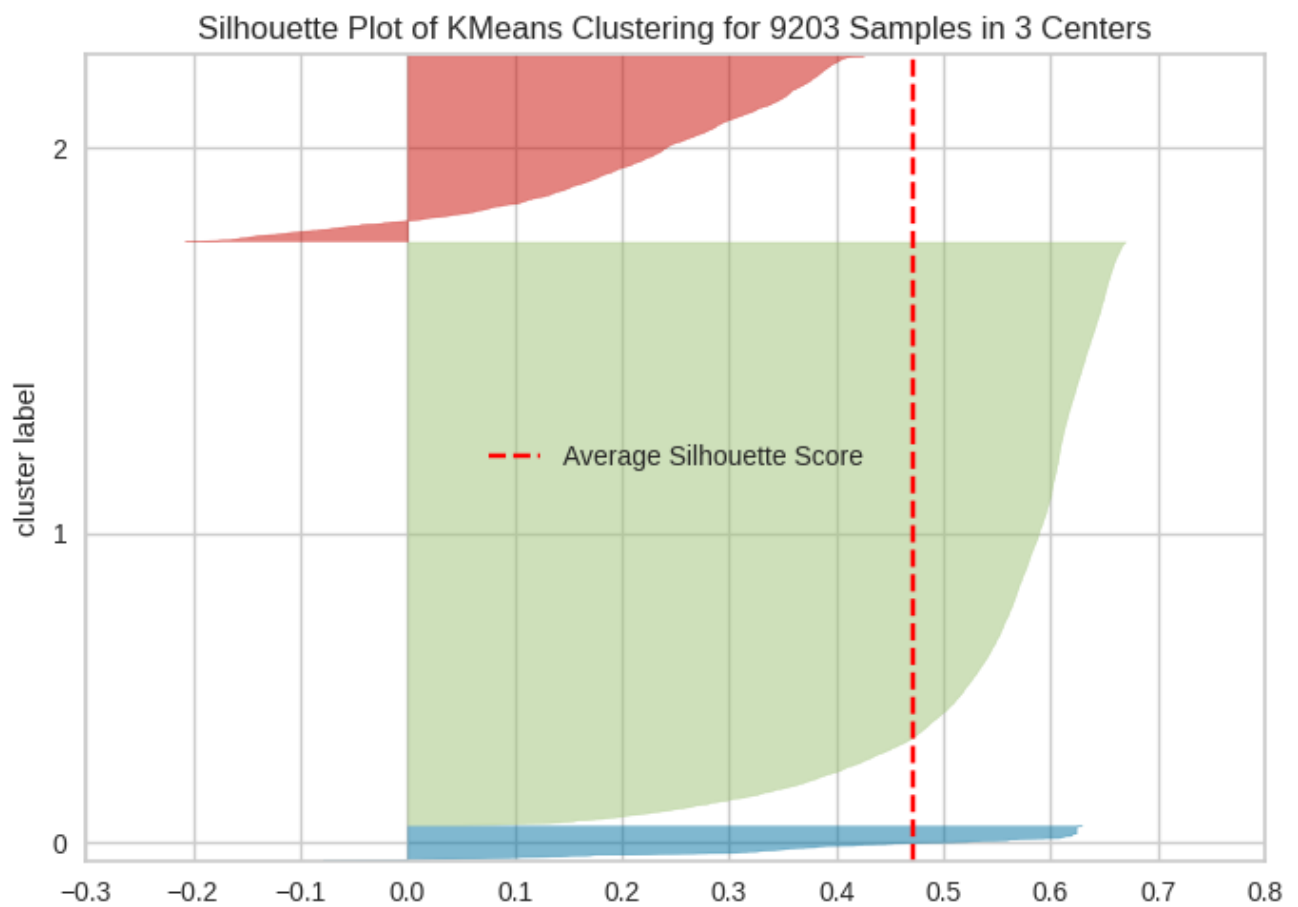
# používání random_state=42, kvůli konzistenci výsledků pro jejich prezentaci a replikaci
for k in range(2, 9):
    print(f"Silhouette vizualizace pro k={k}")
    model = KMeans(n_clusters=k, random_state=42)
    visualizer = SilhouetteVisualizer(model, colors='yellowbrick')
    visualizer.fit(X_scaled)
    visualizer.show()

    Silhouette vizualizace pro k=2
```

Silhouette vizualizace pro k=2

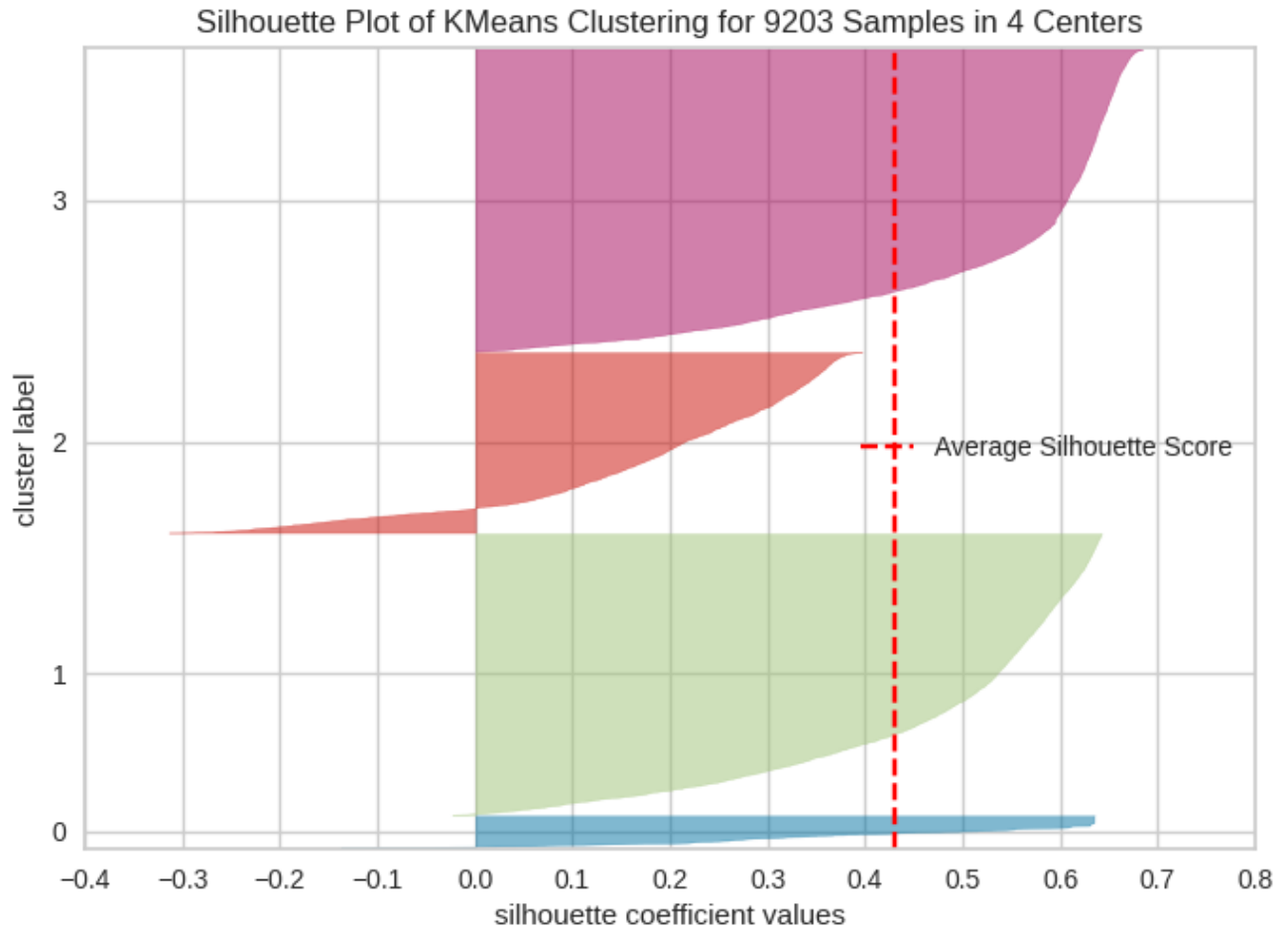

Silhouette vizualizace pro k=3

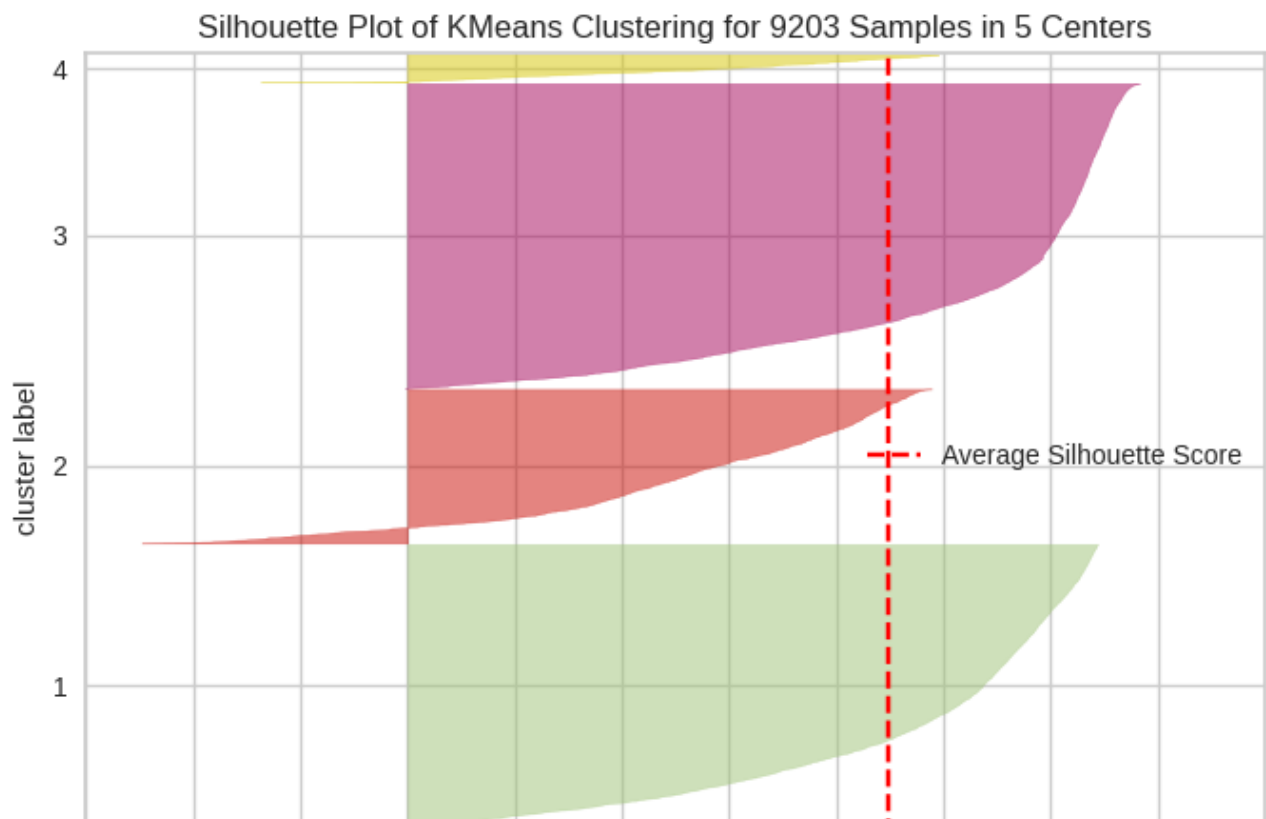

silhouette coefficient values

Silhouette vizualizace pro k=4

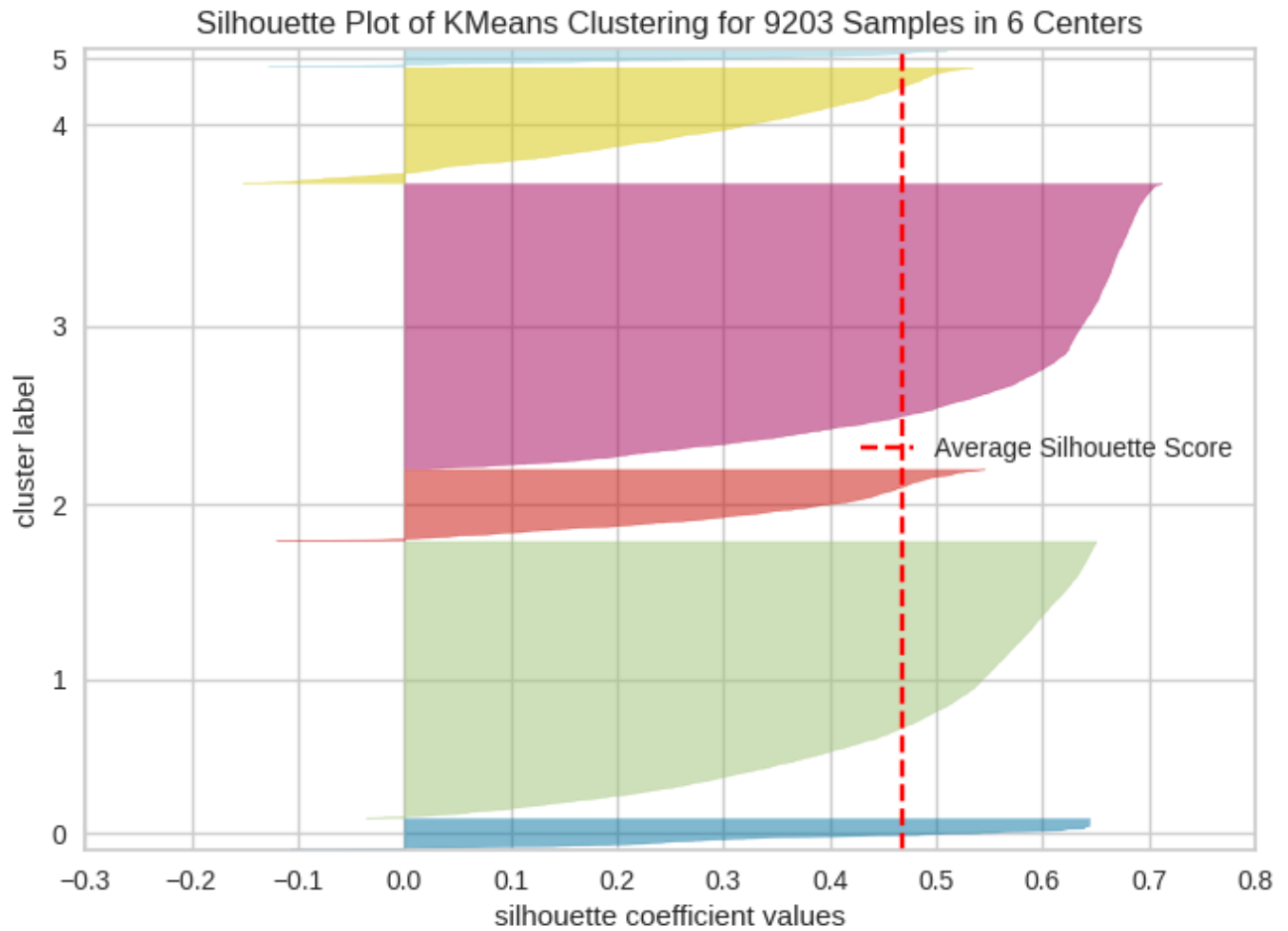

Silhouette vizualizace pro k=5

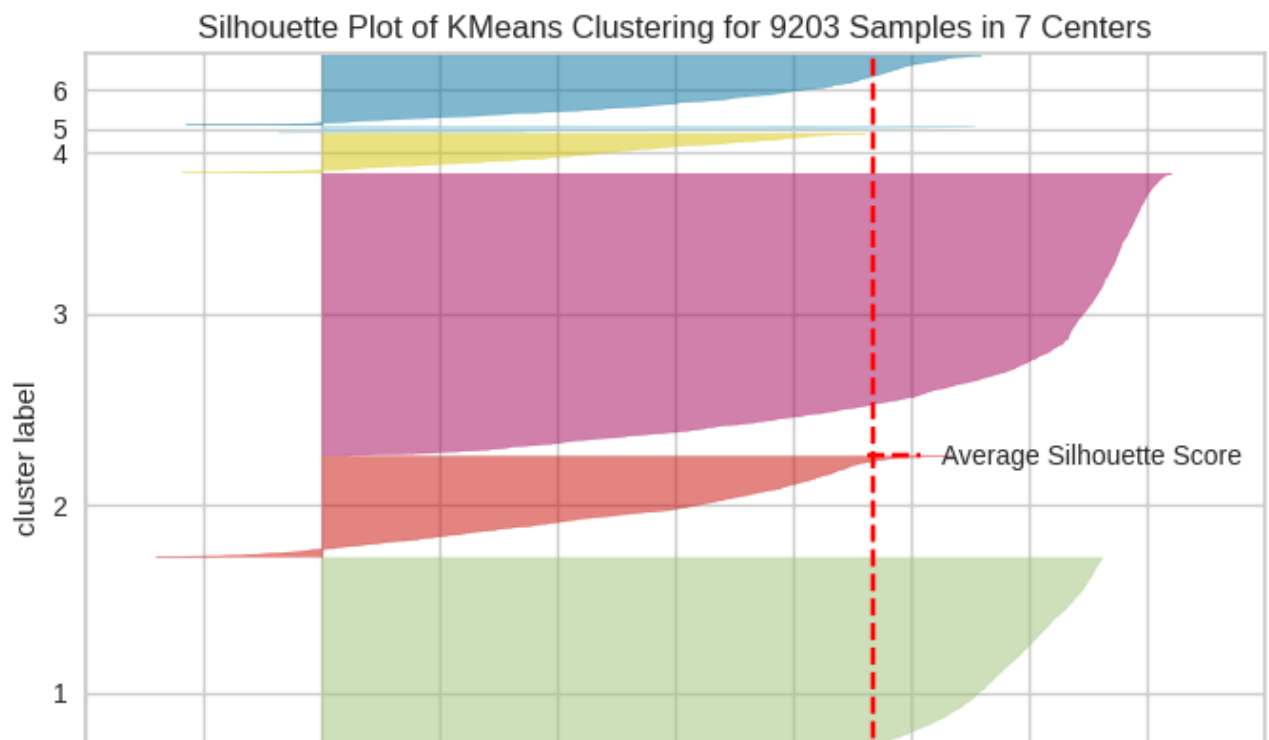

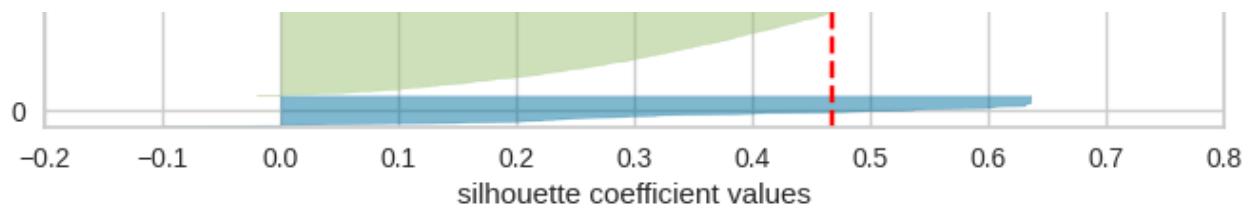

Silhouette vizualizace pro k=6

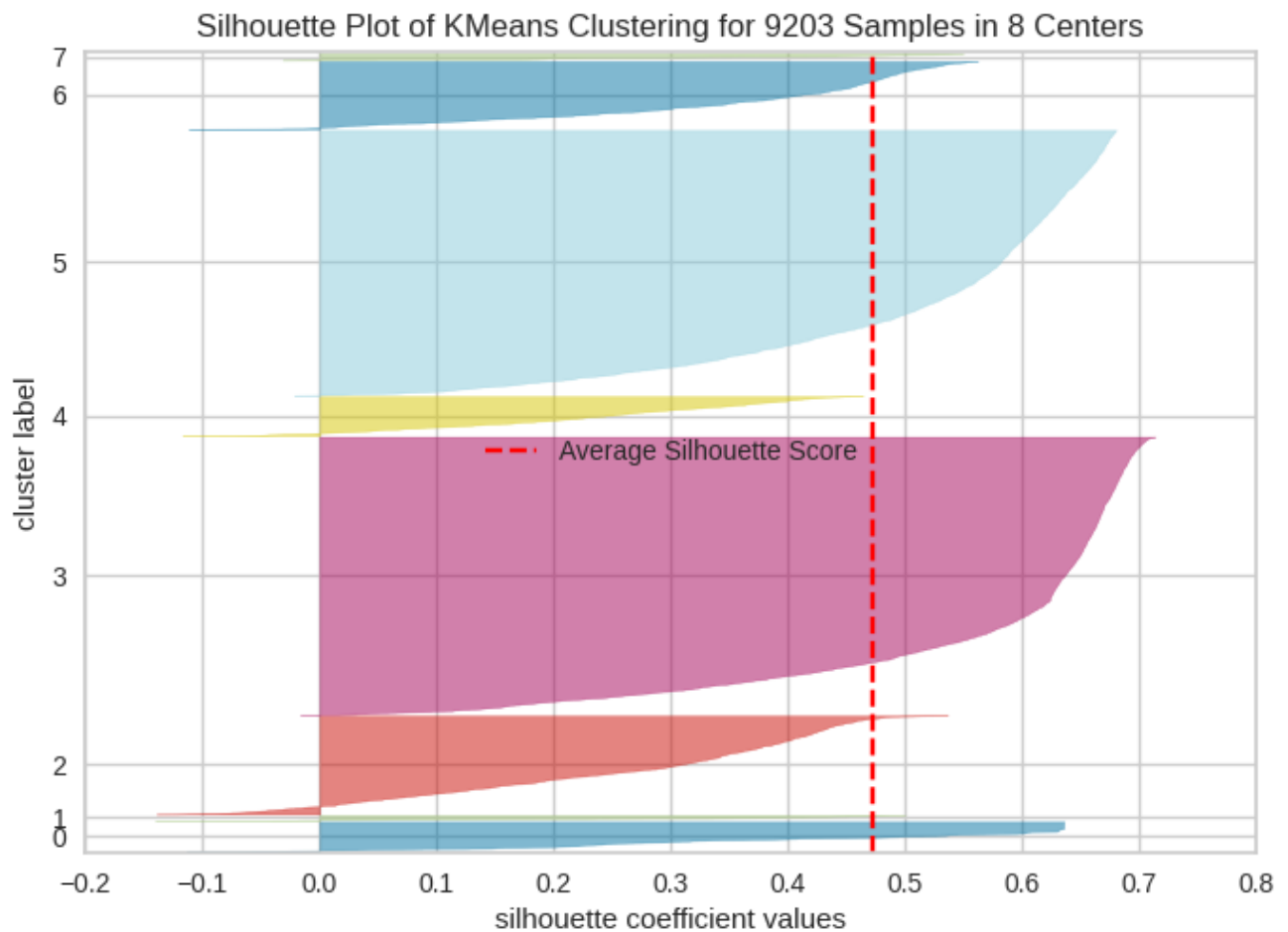

Silhouette vizualizace pro k=7

Silhouette vizualizace pro k=8

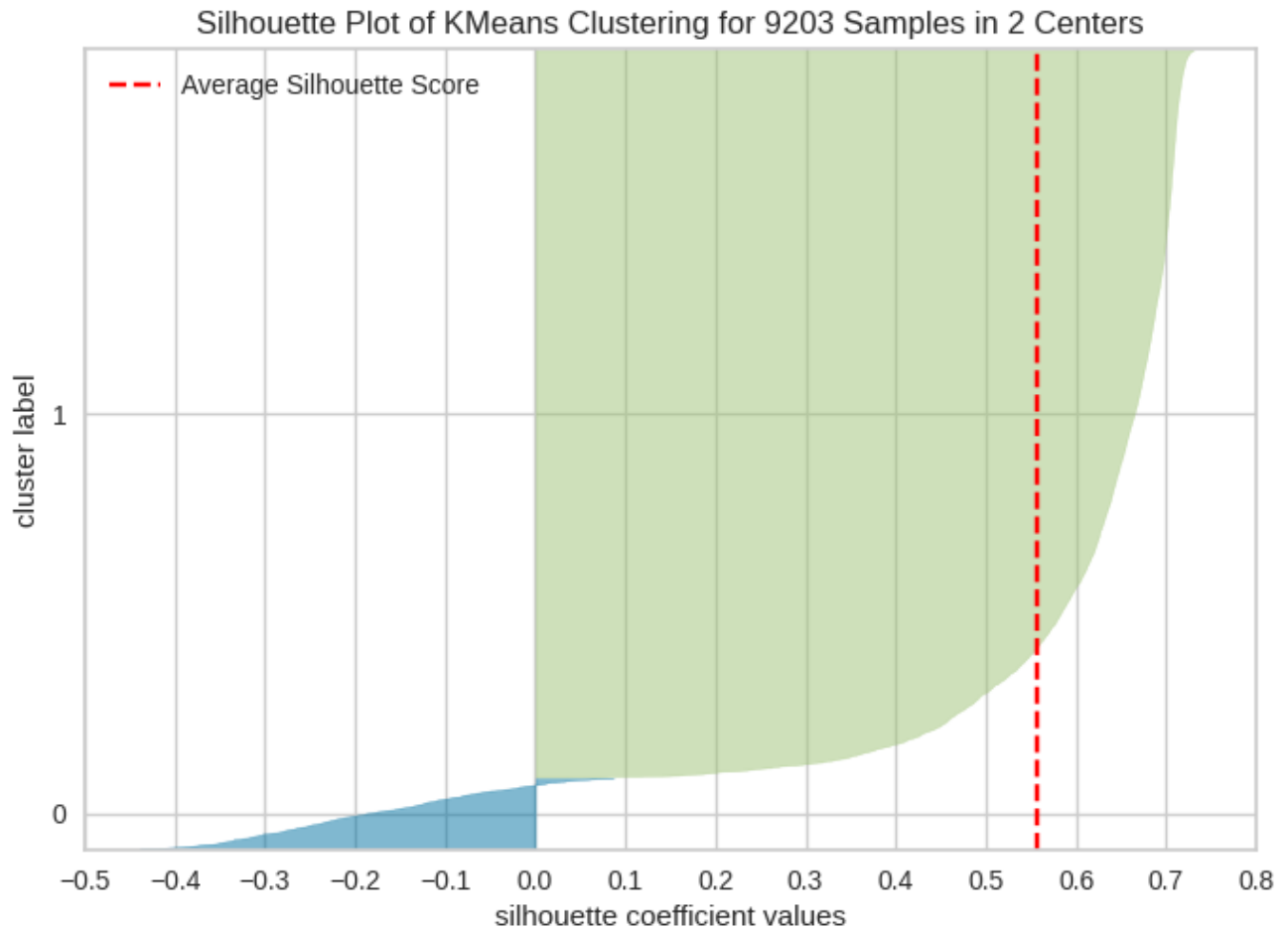


```
# výběr features, všechny, pro porovnání jestli budou hodnoty vypadat víc slibně
X = df_final.drop(columns="NDB_No").drop(columns="Descrip")
```

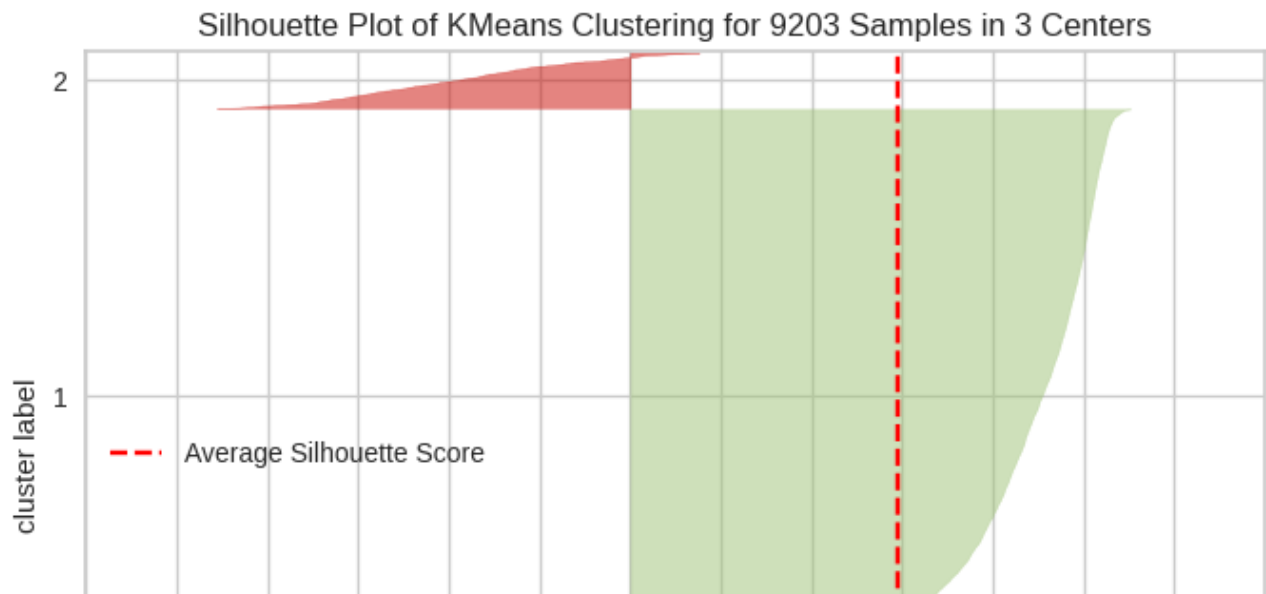
```
# standardizace
scaler = StandardScaler()
X_scaled = scaler.fit_transform(X)
```

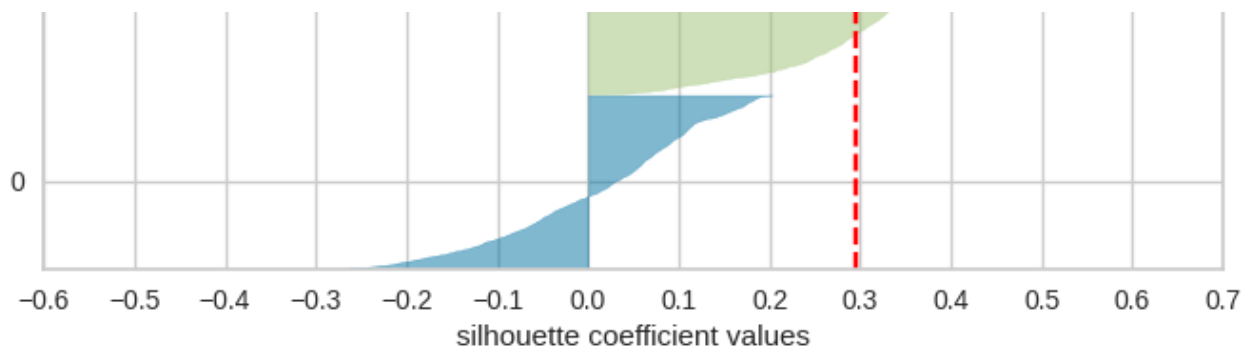
```
for k in range(2, 9):  
    print(f"Silhouette vizualizace pro k={k}")  
    model = KMeans(n_clusters=k, random_state=42)  
    visualizer = SilhouetteVisualizer(model, colors='yellowbrick')  
    visualizer.fit(X_scaled)  
    visualizer.show()
```

Silhouette vizualizace pro k=2

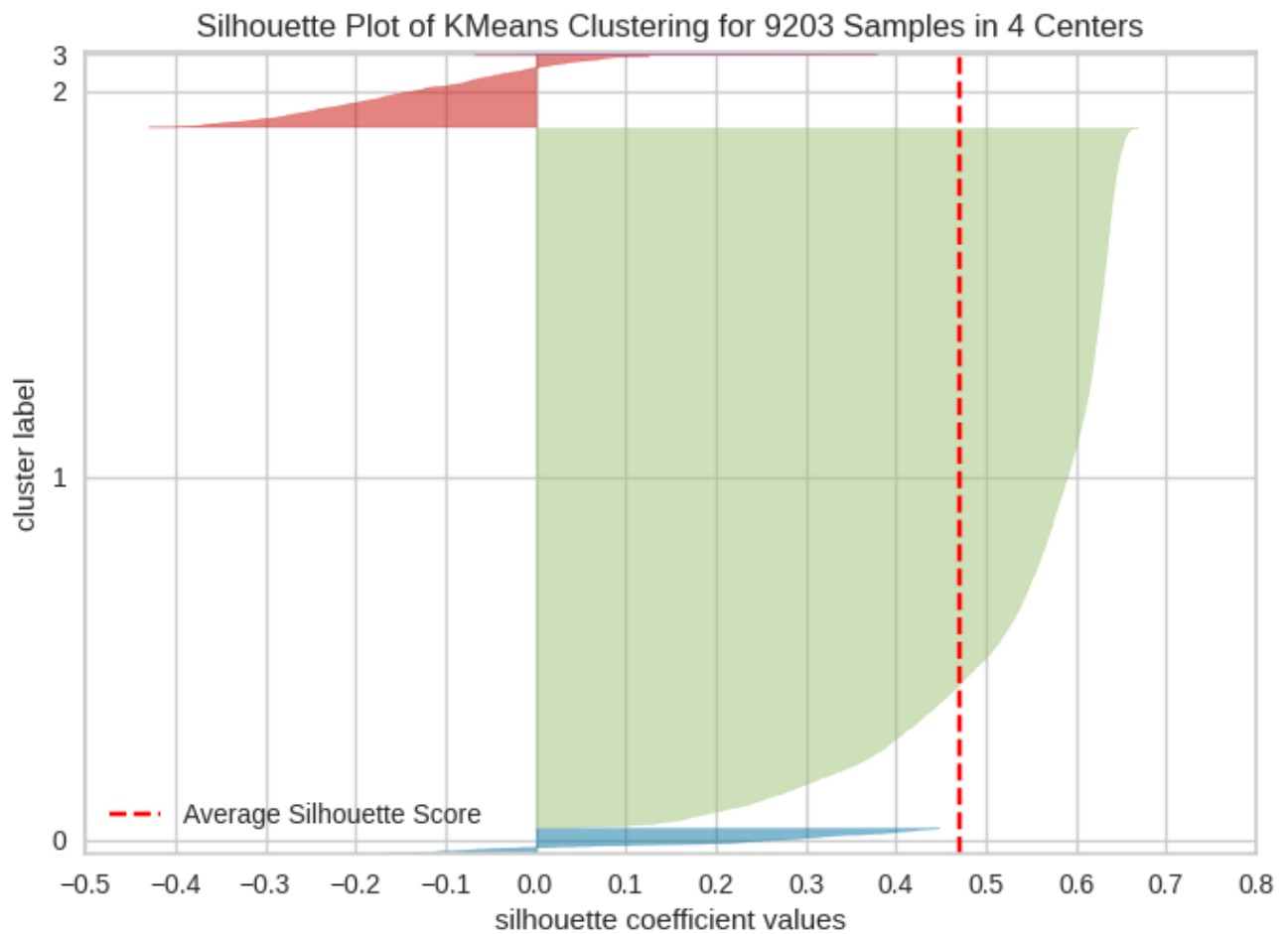

Silhouette vizualizace pro k=3

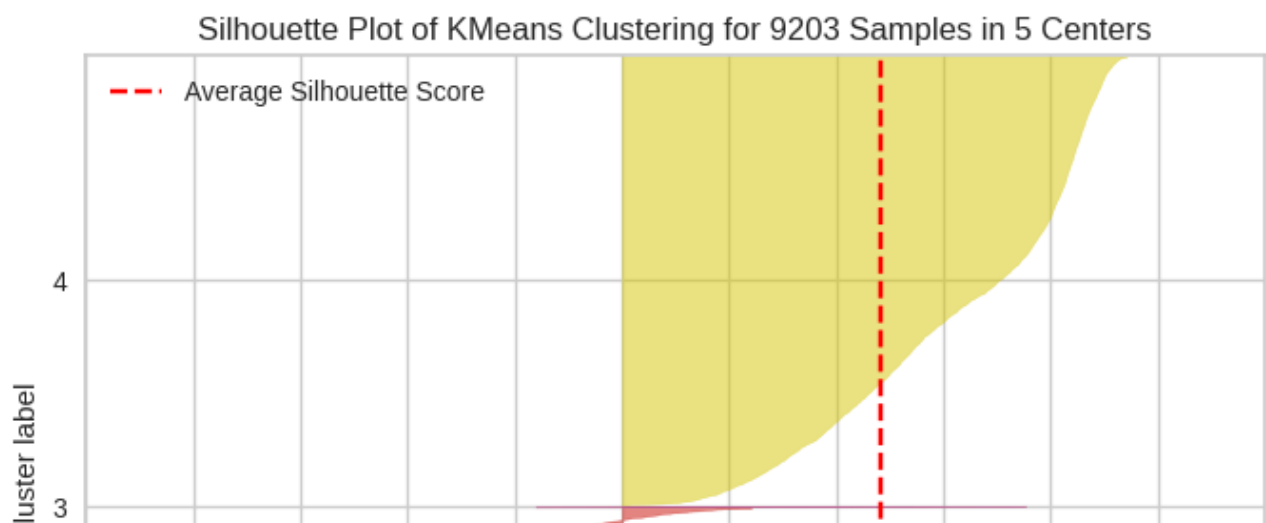

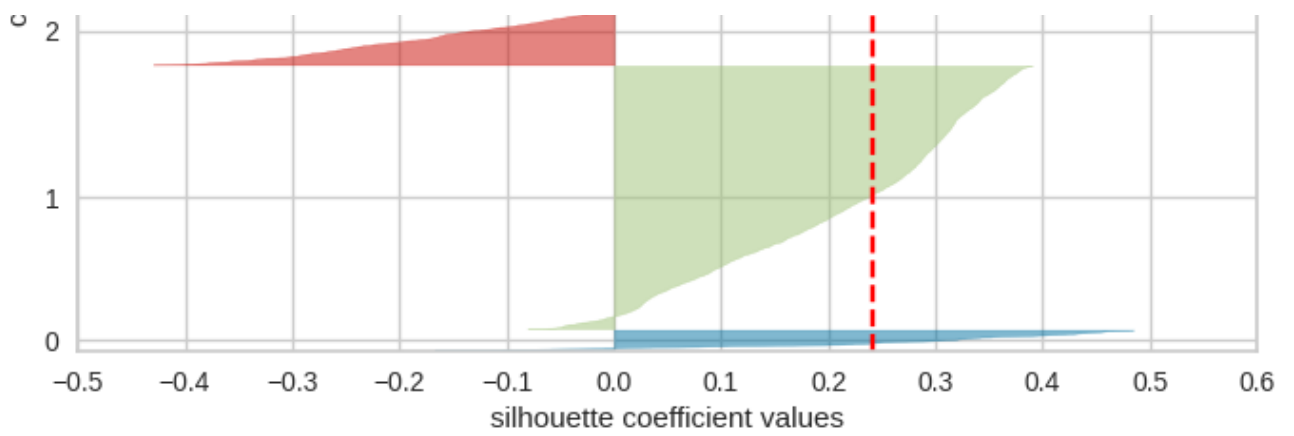

Silhouette vizualizace pro k=4

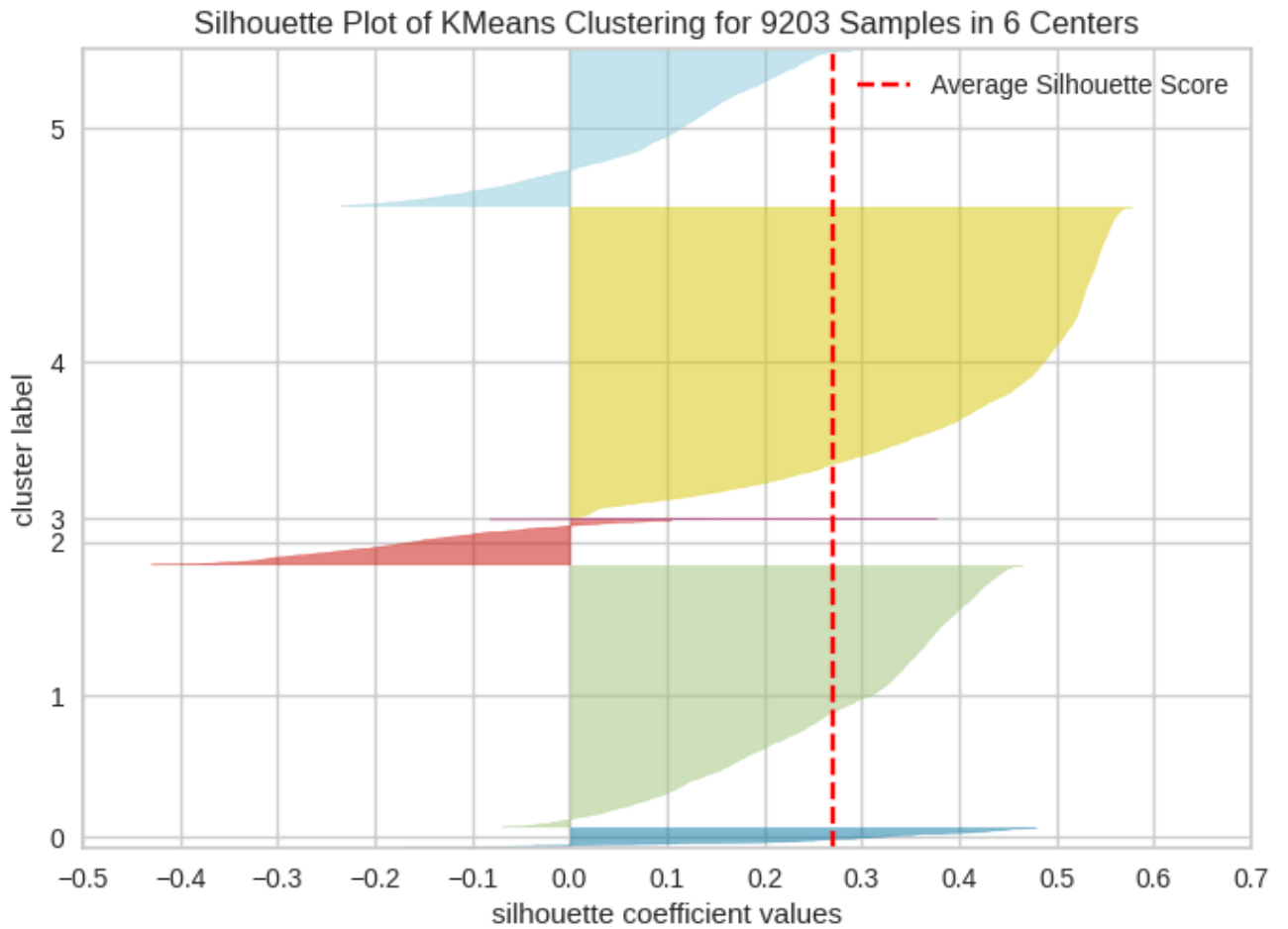

Silhouette vizualizace pro k=5

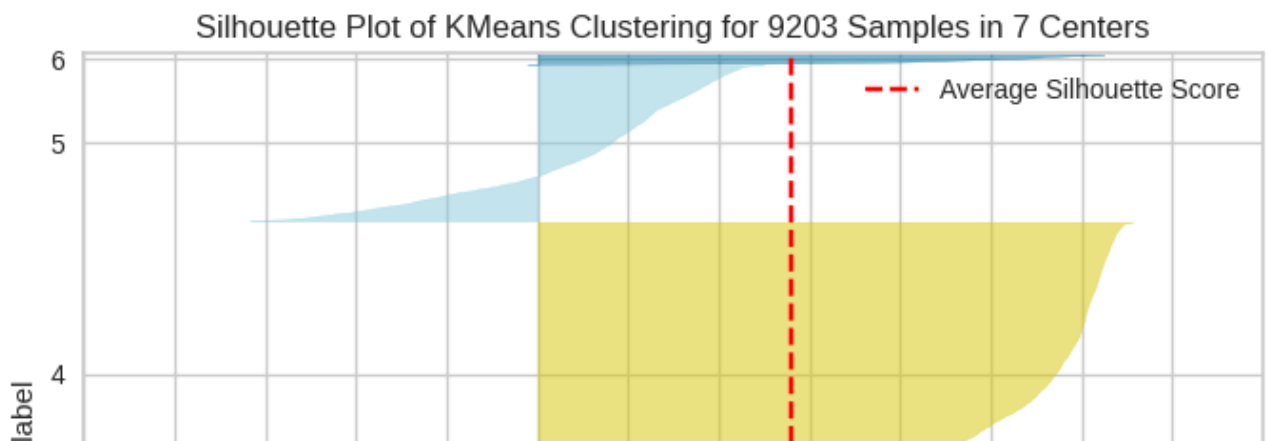

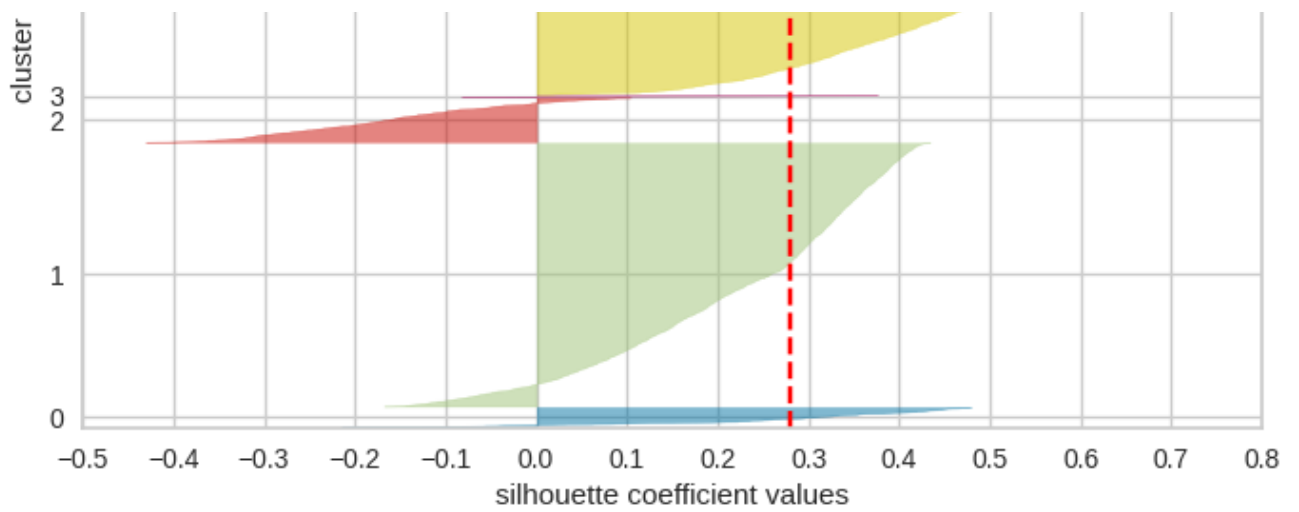
Silhouette vizualizace pro k=6

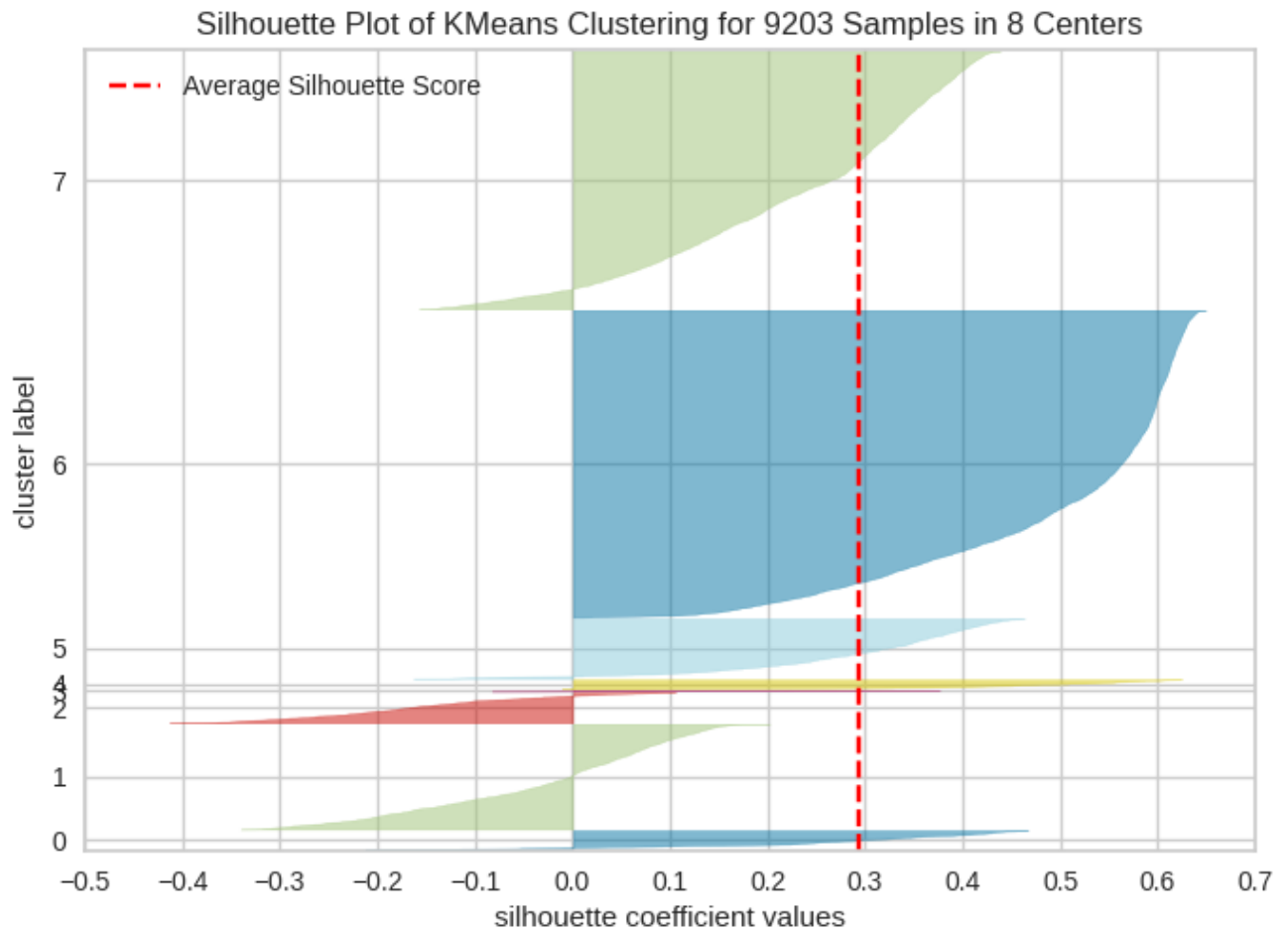
Silhouette vizualizace pro k=7

Silhouette vizualizace pro k=8

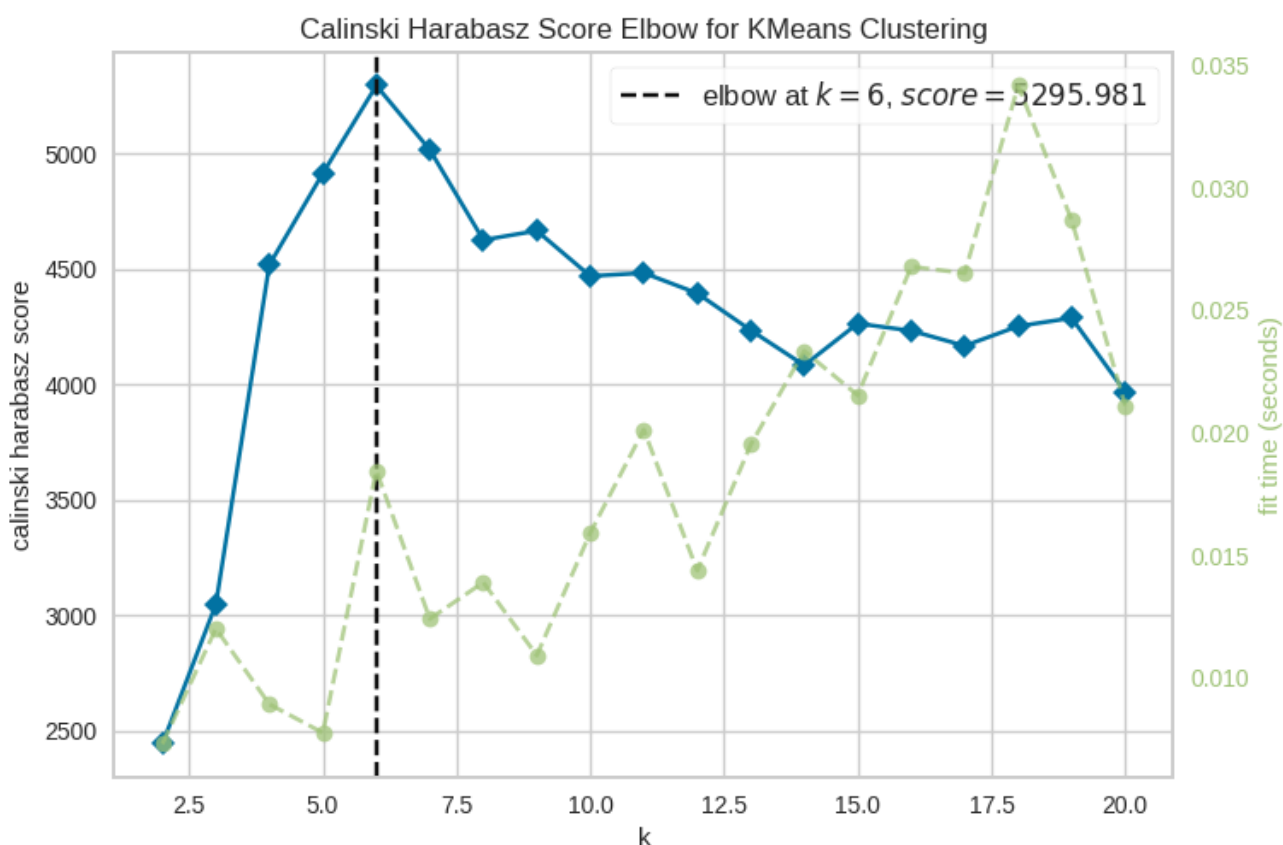
Hodnoty jen s makroživiny vypadají více slibně. S rostajícím počtem clusterů silhouette skóre rychleji klesá u verze se všemi features než u verze s makroživiny. Počty u velmi malého K (např. 2) nás moc nezajímají, protože rozdělovat potraviny do dvou shluků není moc zajímavé ani užitečné. Spíš nás zajímají hodnoty 5+, a tam má verze s makroživiny znatelně lepší výsledky. Ted hledáme vhodné K, pomocí více metrik pro data s makroživinami.

```
from yellowbrick.cluster import KElbowVisualizer

features = ['Energy_kcal', 'Protein_g', 'Fat_g', 'Carb_g', 'Fiber_g', 'Sugar_g']
X_train = df_final[features]

scaler = StandardScaler()
X_scaled = scaler.fit_transform(X_train)

vizualizer = KElbowVisualizer(KMeans(), metric="calinski_harabasz", k=20, random_state=42)
vizualizer.fit(X_scaled)
vizualizer.show()
```


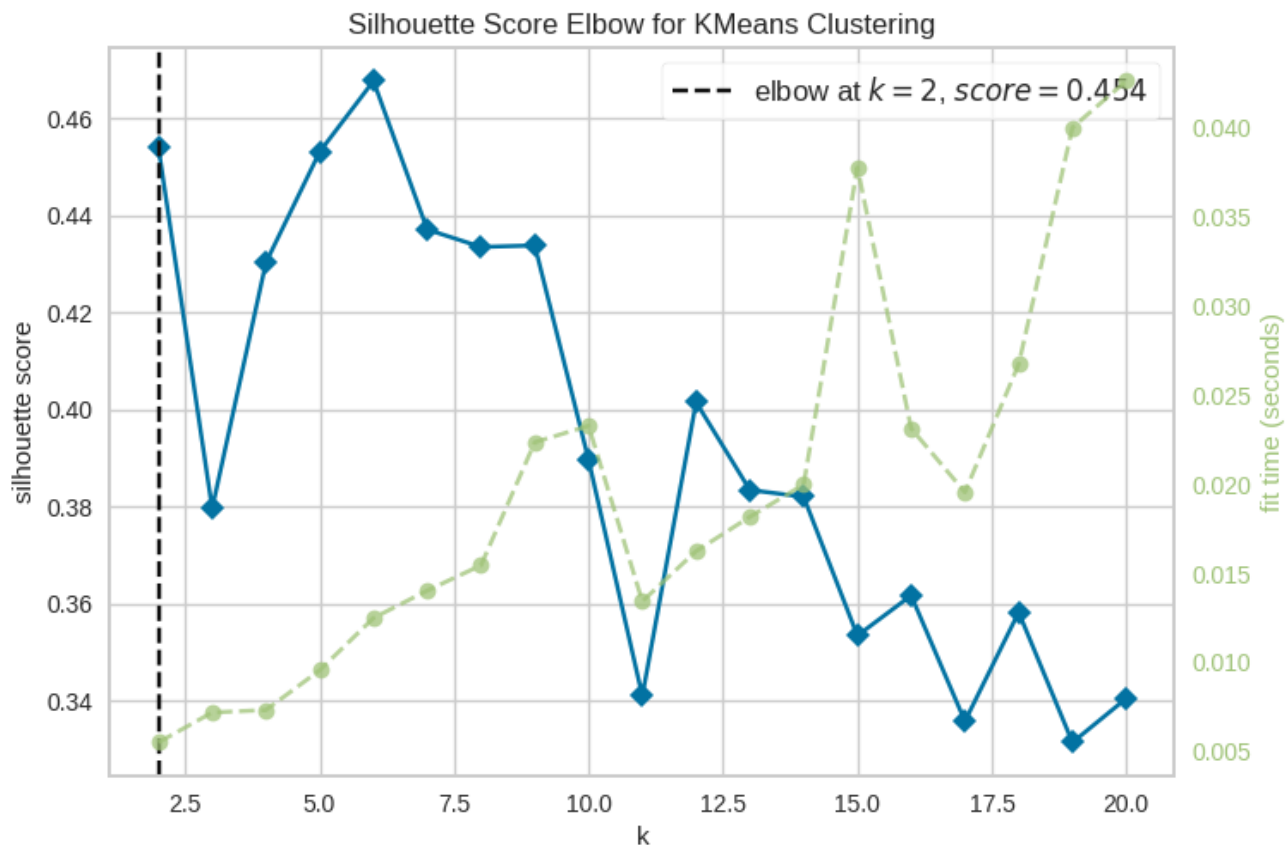
```
<Axes: title={'center': 'Calinski Harabasz Score Elbow for KMeans Clustering'},
xlabel='k', ylabel='calinski harabasz score'>
```

```
from yellowbrick.cluster import KElbowVisualizer

features = ['Energy_kcal', 'Protein_g', 'Fat_g', 'Carb_g', 'Fiber_g', 'Sugar_g']
X_train = df_final[features]

scaler = StandardScaler()
X_scaled = scaler.fit_transform(X_train)

vizualizer = KElbowVisualizer(KMeans(), metric="silhouette", k=20, random_state=42)
vizualizer.fit(X_scaled)
vizualizer.show()
```



```
<Axes: title={'center': 'Silhouette Score Elbow for KMeans Clustering'}, xlabel='k',
ylabel='silhouette score'>
```

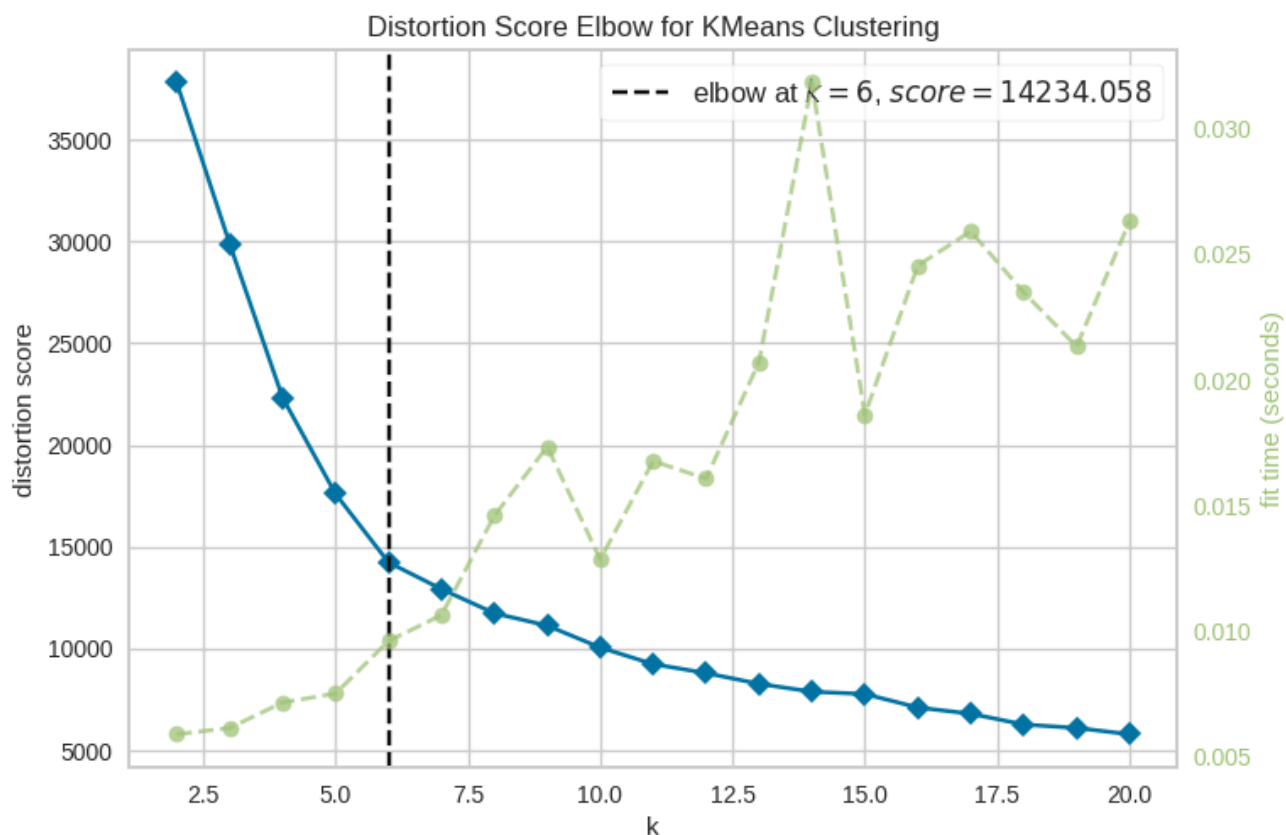
```
from yellowbrick.cluster import KElbowVisualizer

features = ['Energy_kcal', 'Protein_g', 'Fat_g', 'Carb_g', 'Fiber_g', 'Sugar_g']
X_train = df_final[features]

scaler = StandardScaler()
X_scaled = scaler.fit_transform(X_train)

vizualizer = KElbowVisualizer(KMeans(), metric="distortion", k=20, random_state=42)
vizualizer.fit(X_scaled)
```

```
vizualizer.plot(k_scores,
vizualizer.show())
```



```
<Axes: title={'center': 'Distortion Score Elbow for KMeans Clustering'}, xlabel='k',
ylabel='distortion score'>
```

Z disortion metriky nám vyšlo jako ideální $K = 6$. I v silhouette a calinski metrikách byla hodnota pro $K = 6$ relativně vysoká, což je dobré znamení. Proto teda vybíráme hodnotu 6 pro K .

(Výsledky nemusí vycházet vždy stejně a elbow nemusí být vždy určen na $K = 6$, ale hodnoty by měli být pro 6 většinou dost dobré)

```
def plot_clusters(data, clusters): # pomocná funkce pro vizualizaci clusteringu ze cvičen
    """
    Plots clusters using scatter plot and color them accordingly.

    :param pd.DataFrame data: dataframe with datapoints havig columns "x" and "y"
    :param list of int clusters: cluster label for each of the datapoint
    """

    # find outliers not belonging to any cluster (only relevant for DBSCAN)
    outlier_indices = clusters == -1

    # plot points and color them by cluster/label
    ax = sns.scatterplot(
```

```
        data=data[~outlier_indices],
        x="x",
        y="y",
        hue=clusters[~outlier_indices],
        palette="muted",
        legend=False,
    )

    if outlier_indices.any():
        ax = sns.scatterplot(
            data=data[outlier_indices], x="x", y="y", color="black", ax=ax
        )
    return ax

from sklearn.preprocessing import StandardScaler
from sklearn.pipeline import make_pipeline
from sklearn.cluster import KMeans

pipeline = make_pipeline(
    StandardScaler(),
)

kmeans = KMeans(n_clusters=6, random_state=42)

features = ['Energy_kcal', 'Protein_g', 'Fat_g', 'Carb_g', 'Fiber_g', 'Sugar_g']
X_train = df_final[features]

X_clusters = pipeline.fit_transform(X_train)
X_clusters = kmeans.fit_predict(X_clusters)

# PCA redukce na 2D pro vizualizaci
from sklearn.decomposition import PCA

pca_pipeline = make_pipeline(
    pipeline, # pouze StandardScaler
    PCA(n_components=2),
)

X_pca = pca_pipeline.fit_transform(X_train)

import pandas as pd

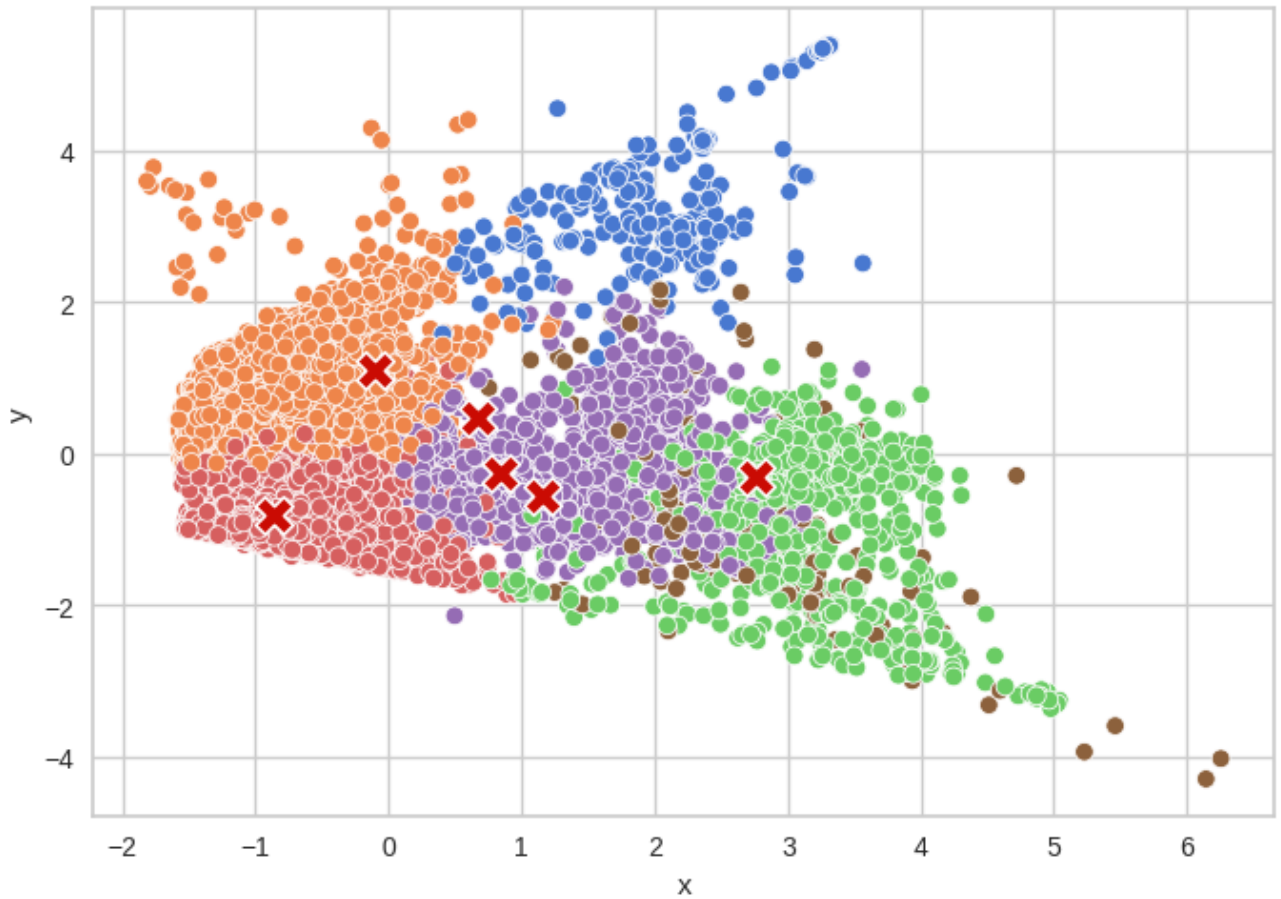
X_pca = pd.DataFrame(X_pca, columns=["x", "y"])
plot_clusters(X_pca, X_clusters)

sns.scatterplot(
    x=kmeans.cluster_centers_[ :, 0],
    y=kmeans.cluster_centers_[ :, 1],
    marker="X",
```

```

    color="r",
    s=200,
)
plt.show()

```



```

from IPython.display import display

features = ['Energy_kcal', 'Protein_g', 'Fat_g', 'Carb_g', 'Fiber_g', 'Sugar_g']
X_train = df_final[features]
scaler = StandardScaler()
X_scaled = scaler.fit_transform(X_train)

kmeans = KMeans(n_clusters=6, random_state=42)
clusters = kmeans.fit_predict(X_scaled)

df_clusters = df_final.copy()
df_clusters['Cluster'] = clusters

cluster_summary = df_clusters.groupby('Cluster')[features].mean().round(2)
cluster_sizes = df_clusters['Cluster'].value_counts().sort_index()

display(cluster_summary)

nprofile = df_clusters[features + ['Cluster']]

```

```

profile = df_clusters[features + ['Cluster']]
mean_profile = profile.groupby('Cluster').mean().round(2)
std_profile = profile.groupby('Cluster').std().round(2)

print("\nStandardní odchylka ve shlucích:")
print(std_profile)

print("Počet položek ve shlucích:")
print(cluster_sizes)

```

	Energy_kcal	Protein_g	Fat_g	Carb_g	Fiber_g	Sugar_g
Cluster						
0	688.52	8.17	71.55	7.45	2.59	1.53
1	203.36	22.70	11.13	2.37	0.19	0.40
2	417.18	5.60	13.72	69.55	2.78	43.68
3	75.34	2.78	1.90	11.87	1.63	4.04
4	362.81	8.74	10.24	60.73	4.49	5.78
5	333.41	16.37	9.00	56.16	24.79	6.62

Standardní odchylka ve shlucích:

	Energy_kcal	Protein_g	Fat_g	Carb_g	Fiber_g	Sugar_g
Cluster						
0	151.62	9.31	21.75	10.16	4.15	3.01
1	79.29	7.54	8.28	6.02	0.79	1.53
2	84.96	4.95	10.71	13.18	2.82	15.49
3	54.38	2.85	3.43	8.49	1.89	5.35
4	80.99	4.48	9.34	17.06	3.68	7.30
5	80.77	9.38	10.96	18.91	10.95	10.13

Počet položek ve shlucích:

Cluster	
0	353
1	3203
2	823
3	3301
4	1336
5	187

Name: count, dtype: int64

Model K-Means rozčlenil potraviny do šesti skupin na základě jejich nutričního složení. Během trénování se model naučil rozlišovat potraviny podle kombinací makroživin – kalorií, bílkovin, tuků, sacharidů, vlákniny a cukrů. Každý shluk je reprezentován centroidem, který udává průměrné složení typické potraviny daného typu. Tím model rozdělil potraviny do skupin podle podobnosti v těchto hodnotách.

Výše je tabulka průměrných hodnot makroživin pro každý cluster, standardní odchylka a počet

objektů ve shlucích.

```
from sklearn.metrics import silhouette_score, calinski_harabasz_score, davies_bouldin_score
import numpy as np
```

```
# Vyhodnocení modelu
silhouette = silhouette_score(X_scaled, clusters)
calinski = calinski_harabasz_score(X_scaled, clusters)
davies = davies_bouldin_score(X_scaled, clusters)

# Baseline:
random_labels = np.random.randint(0, 6, size=len(X_scaled))
silhouette_rand = silhouette_score(X_scaled, random_labels)
calinski_rand = calinski_harabasz_score(X_scaled, random_labels)
davies_rand = davies_bouldin_score(X_scaled, random_labels)
```

```
evaluation_results = pd.DataFrame({
    'Metrika': ['Silhouette', 'Calinski-Harabasz', 'Davies-Bouldin'],
    'Model': [silhouette, calinski, davies],
    'Baseline (náhoda)': [silhouette_rand, calinski_rand, davies_rand]
}).round(3)
```

evaluation_results

	Metrika	Model	Baseline (náhoda)
0	Silhouette	0.468	-0.015
1	Calinski-Harabasz	5296.173	0.748
2	Davies-Bouldin	0.859	79.020

Hodnocení clusteringu podle baseline modelu není ideální, ale i přesto jsme provedli testy porovnávání našeho K-means s baseline modelem, který je založen na náhodném přiřazování.

Silhouette score měří, jak dobře jsou body přiřazeny ke svému shluku ve srovnání s jinými shluky. Hodnoty blízké 1 znamenají, že body jsou dobře oddělené, zatímco hodnoty blízké 0 nebo záporné znamenají překrývání shluků. Calinski-Harabasz index hodnotí poměr mezi meziskupinovou a vnitroskupinovou variabilitou, čím vyšší hodnota, tím lepší oddělení. Davies-Bouldin index hodnotí podobnost mezi shluky, nižší hodnota značí lepší oddělení.

Náš model funguje znatelně lépe než baseline model.

```
df_with_clusters = df_final.copy()
df_with_clusters['Cluster'] = clusters
```



```

sampled_clusters = {}
for cluster_id in sorted(df_with_clusters['Cluster'].unique()):
    examples = (
        df_with_clusters[df_with_clusters['Cluster'] == cluster_id]
        .sample(n=10, random_state=42)['Descrip']
        .tolist()
    )
    sampled_clusters[f"Cluster {cluster_id}"] = examples

```

```
sampled_clusters
```

```

{'Cluster 0': ['veg oil sprd 60 fat sticktubbottle wo salt wwit d',
'veal comp of rtl cuts fat ckd',
'oil industrial palm palm kernel filling fat (non-hydrog)',
'oil industrial mid-oleic sunflower',
'veal comp of rtl cuts fat raw',
'pumpkinsquash sd krnl rstd wosalt',
'oil olive salad or cooking',
'peanut butter w omega-3 creamy',
'peanut butter chunky vitaminmineral fort',
'oil palm'],
'Cluster 1': ['beef nz imp eye rnd ln raw',
'game meat beaver raw',
'pork cured ham w nat juics slce bne-in ln fat htd pan-brl',
'lamb dom leg whl (shksirl) lnfat 18"fat choic raw',
'cheese cheddar nonfat or fat free',
'beef rnd top rnd steak ln 18" fat choic raw',
'beef shldr top blde stk bns ln fat 0" fat choic ckd g',
'beverages nutritional shake mix hi prot pdr',
'chicken broilers or fryers back meat skn ckd rotisserie or',
'beef shrt loin top ln stk ln fat 18" fat choic ckd grlld'],
'Cluster 2': ["cereals rte kellogg kellogg's lofat granola w raisins",
'candies york bites',
'murray old fashioned iced oatmeal cookies',
'keebler sandies pecan shortbread cookies',
'cereals rte chocolate-flavored frstd puffed corn',
'cookies cocnt macaroon',
'candies caramels',
'cookies gluten-free vanilla sndwch w creme filling',
'keebler baker's treasures choc chip cookie soft',
'raisins golden seedless'],
'Cluster 3': ['acerola juice raw',
'butterbur canned',
'campbell's red white bf broth cond',
'alcoholic bev wine table white',
'pie appl commly prep unenr flr',
'cauliflower frz ckd bld drnd wosalt',
'applebee's coleslaw',
'tangerines (mandarin oranges) cnd lt syrup pk',
'oyster eastern wild ckd dry heat',
'soybeans green raw'],
'Cluster 4': ["cereals rte kellogg's spl k prot plus",
'crackers chs sandwich-type wnut butter filling',
'rice raw milled ',
'muffins corn dry mix prep']

```

```

    'muffins corn dry mix prep ',
    'cereals rte post grape-nuts flakes',
    'fast fd pizza chain 14" pizza pepperoni topping thin crust',
    'bread roll mexican bollilo',
    'cereals rte cascadian farm multi-grain squares',
    'kashi tlc honey sesame crackers',
    'school lunch pizza ssage topping thin crst whl grain frz ckd'],
'Cluster 5': ['turmeric powder',
    'cereals rte uncle sam crl',
    'beverages coffee sub crl grain bev pdr',
    'parsley dried',
    'lentil whole brown ',
    'cereals rte post bran flakes',
    'radishes oriental dried',
    'sesame sd krnl s tstd wsalt (decort)',

```

Kromě numerických metrik jsme model vyhodnotili také na základě interpretační smysluplnosti vytvořených shluků. Pro každý shluk jsme analyzovali jejich složení i typ. Výše je ukázaná malá výseč potravin obsažených v individuálních shlucích. Výsledky ukazují, že model K-Means vytvořil skupiny, které relativně dobře odpovídají běžně chápaným kategoriím potravin.

Například:

Cluster 0: oleje, sádlo, masové produkty s velkým obsahem tuku, tučné ořechy → označili jsme ho jako „tukový, olejový cluster“

Cluster 1: různé druhy masa, mléčné produkty a potraviny s vysokým obsahem proteinu → „masový, proteinový cluster“

Cluster 2: sladkosti, sušenky, sladké pochutiny → „sladký cluster“

Cluster 3: byl nejvíce různorodý, zelenina a tekutiny → typicky „nízkokalorický / tekutý cluster“

Cluster 4: pečivo, cereálie, rýže → „obilný cluster“

Cluster 5: luštěniny, semena, zelenina a cereálie s vysokým obsahem vlákniny → „rostlinný a vlákninový cluster“

Tato klasifikace dává jasný výživový i praktický smysl a ukazuje, že model se naučil rozpoznávat přirozené rozdíly ve výživových profilech potravin.

✓ DBSCAN

Výpočet a nájdenie parametrov tu nie je kódovo obsiahnuté celé. Pri viacerých loopoch totižto dochádzalo k dlhším časovým úsekom výpočtu, a pre prehľadnosť a čistotu notebooku som niektoré časti považoval za zbytočné.

Výber parametrov - Rozhodol som sa pracovať individuálne s makroživinami a vitamínmi, a na konci výsledky porovnať. Pracovanie s menšími množinami parametrov nevedli k lepším výsledkom a už vôbec nie, ak som dáta clustroval ako celok.

✓ Makroživiny

Vykreslenie krivky pre eps, ako pomôcka, pri akých hodnotách sa budeme pohybovať

```
# Výber príznakov
features = ['Energy_kcal', 'Protein_g', 'Fat_g', 'Carb_g', 'Fiber_g', 'Sugar_g']
X_sel = df_final[features].values

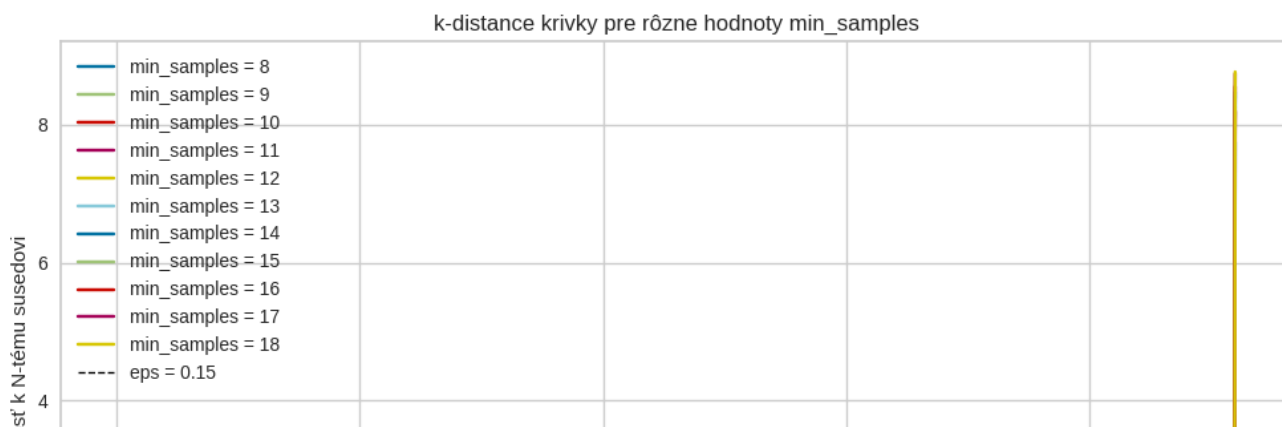
# Štandardizácia
scaler = StandardScaler()
X_scaled = scaler.fit_transform(X_sel)

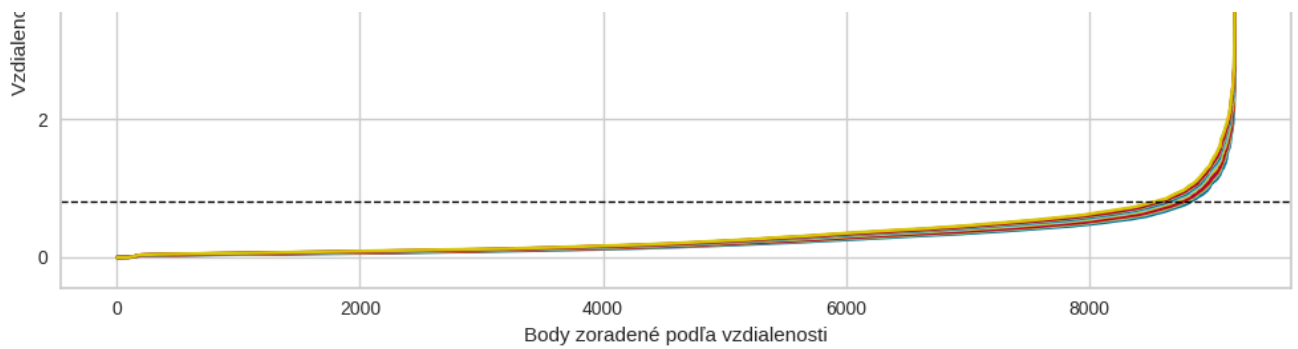
plt.figure(figsize=(10,6))

for min_samples in range(8, 19):
    nbrs = NearestNeighbors(n_neighbors=min_samples).fit(X_scaled)
    dist, _ = nbrs.kneighbors(X_scaled)
    k_dist = np.sort(dist[:, -1]) # vzdialenosť k N-tému najbližšiemu susedovi
    plt.plot(k_dist, label=f'min_samples = {min_samples}')

plt.axhline(0.8, color='black', linestyle='--', linewidth=1, label='eps = 0.15')

plt.title('k-distance krivky pre rôzne hodnoty min_samples')
plt.xlabel('Body zoradené podľa vzdialenosti')
plt.ylabel('Vzdialenosť k N-tému susedovi')
plt.legend()
plt.grid(True)
plt.tight_layout()
plt.show()
```


Po detailnejšom zanalyzovaní som sa zameral na menší interval, v kotorm som skúmal tu najlepšiu dvojicu eps a min_samples

```
# Príprava dát a škálovanie
features      = ['Energy_kcal', 'Protein_g', 'Fat_g', 'Carb_g', 'Fiber_g', 'Sugar_g']
X_sel         = df_final[features].values
X_scaled      = StandardScaler().fit_transform(X_sel)

# Určenie intervalu
eps_values    = np.arange(0.10, 0.30, 0.05)
min_samp_vals = range(8, 18)
n             = len(X_scaled)

results = []
for eps in eps_values:
    for ms in min_samp_vals:
        labels = DBSCAN(eps=eps, min_samples=ms).fit_predict(X_scaled)
        n_clusters = len(set(labels)) - (1 if -1 in labels else 0)
        noise_frac = np.mean(labels == -1)
        sizes      = np.bincount(labels[labels >= 0])
        small_sizes = sizes[sizes < (n * 0.1)]
        mean_small  = small_sizes.mean() if len(small_sizes) > 0 else np.nan
        max_cluster_frac = sizes.max() / n if len(sizes) > 0 else 0

        results.append({
            'eps': eps,
            'min_samples': ms
```

```
        'min_samples': ms,
        'n_clusters': n_clusters,
        'noise_frac': noise_frac,
        'mean_small_cluster': mean_small,
        'max_cluster_frac': max_cluster_frac
    })

df_res = pd.DataFrame(results)

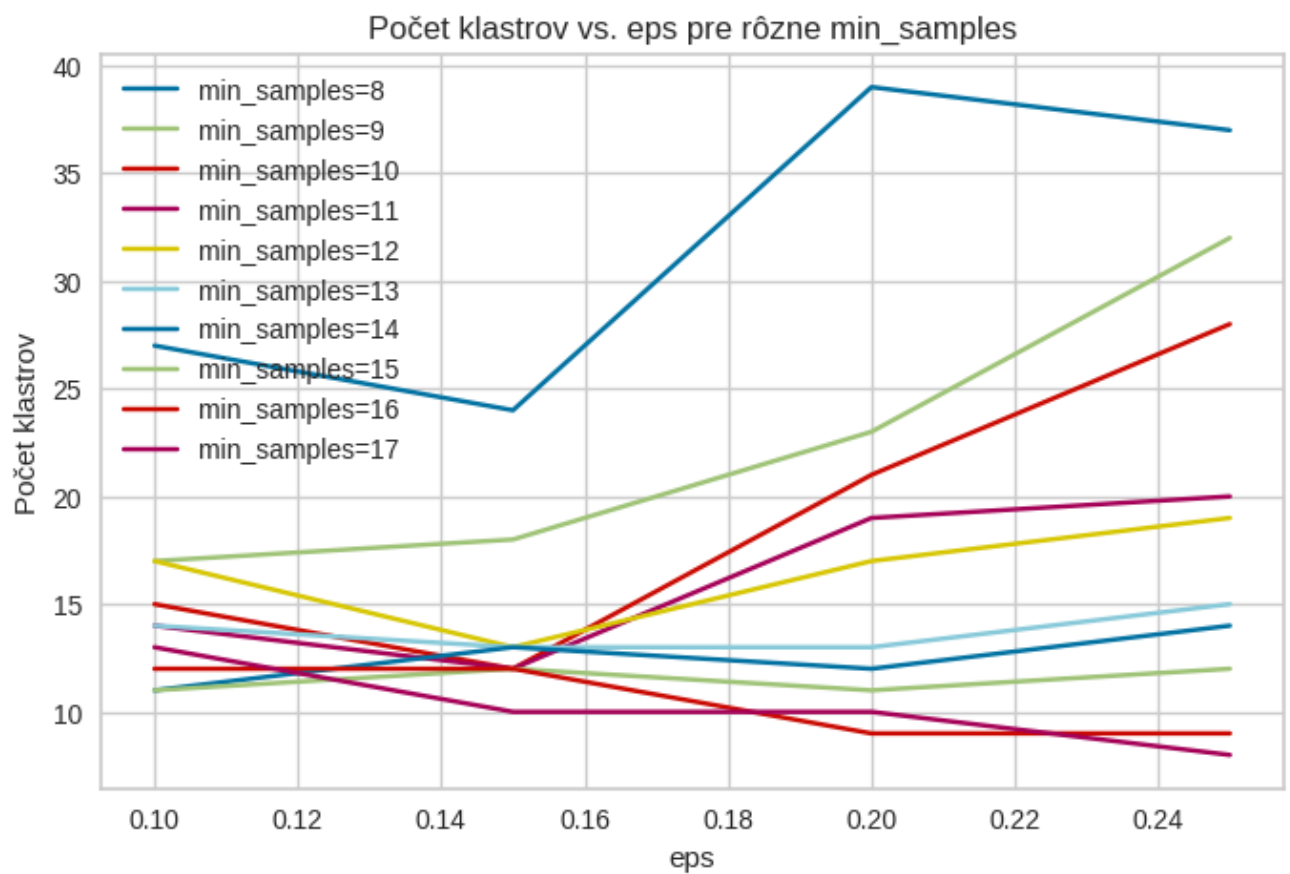
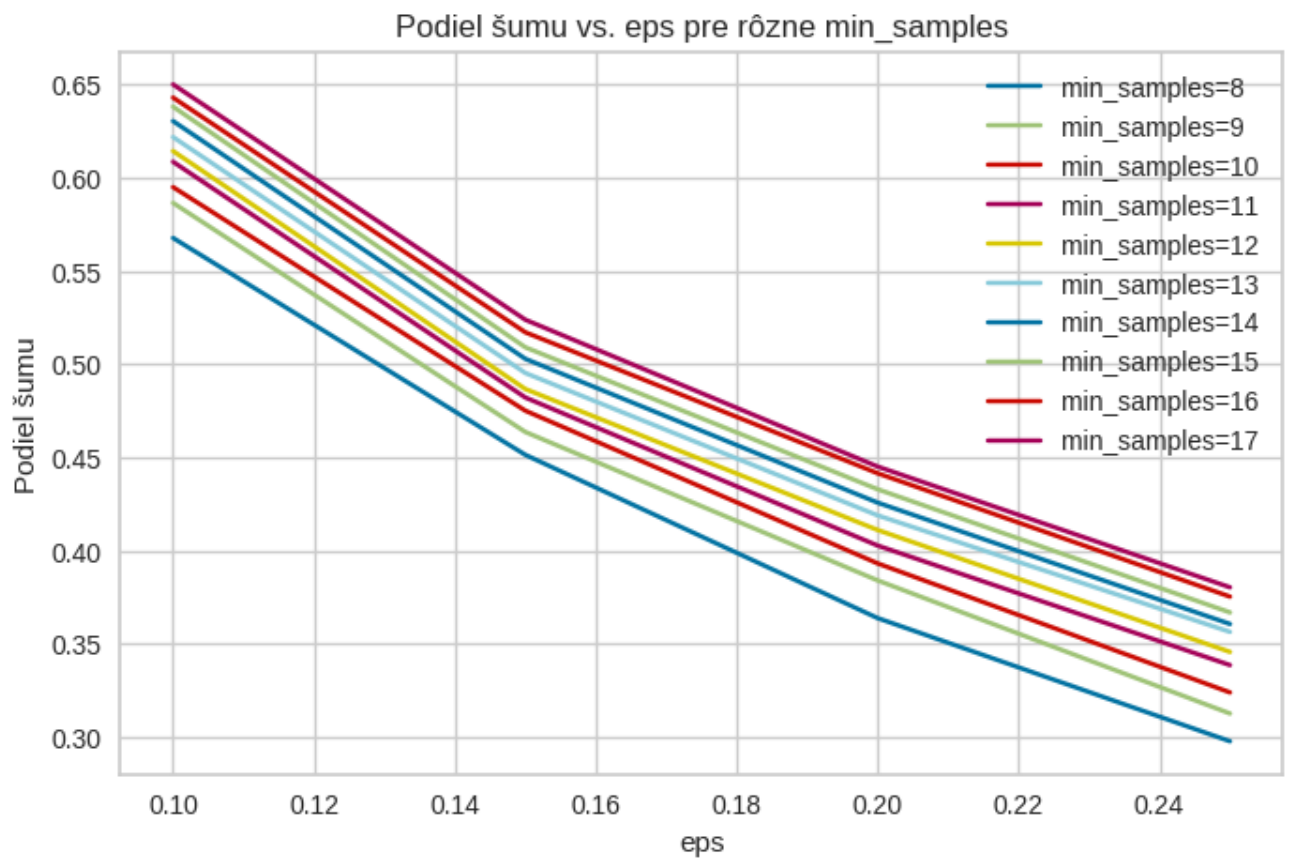
import matplotlib.pyplot as plt

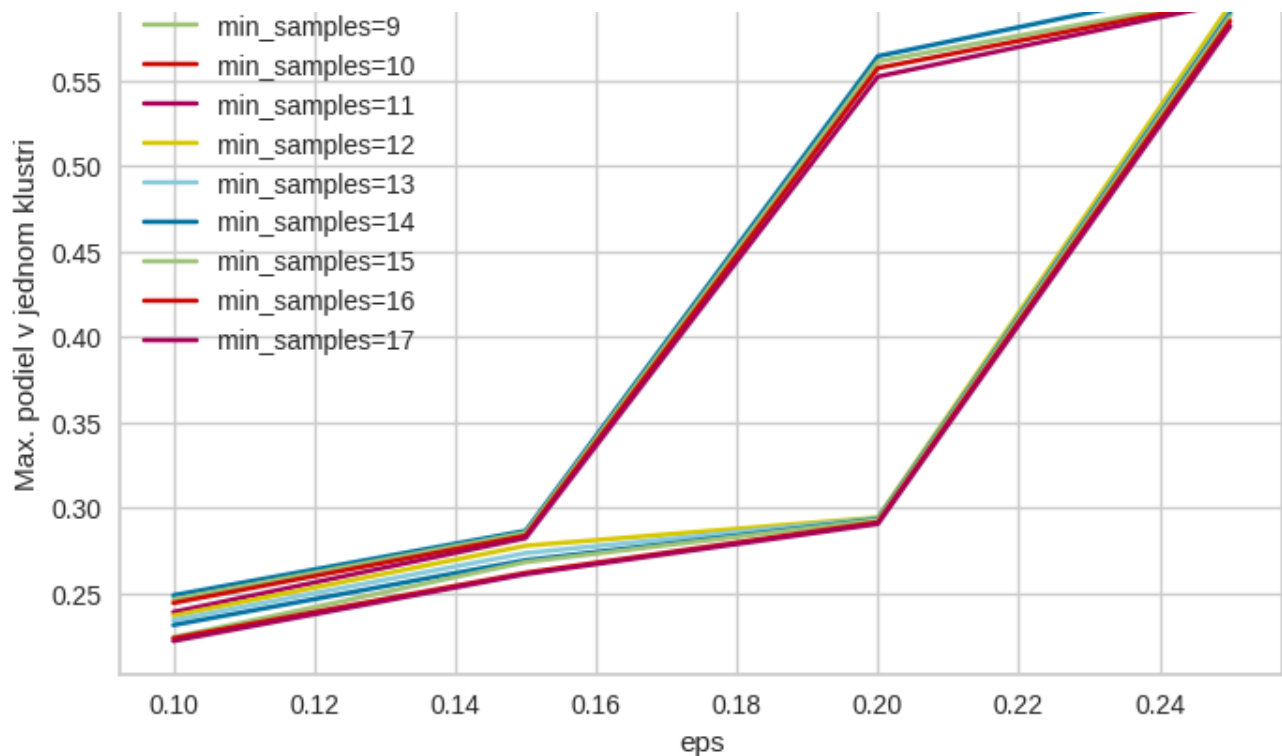
# Predpokladáme, že df_res, eps_values, min_samp_vals sú už definované

# 1) Noise fraction vs. eps pre rôzne min_samples
plt.figure(figsize=(8, 5))
for ms in min_samp_vals:
    subset = df_res[df_res['min_samples'] == ms]
    plt.plot(subset['eps'], subset['noise_frac'], label=f'min_samples={ms}')
plt.xlabel('eps')
plt.ylabel('Podiel šumu')
plt.title('Podiel šumu vs. eps pre rôzne min_samples')
plt.legend()
plt.grid(True)
plt.show()

# 2) Počet klastrov vs. eps pre rôzne min_samples
plt.figure(figsize=(8, 5))
for ms in min_samp_vals:
    subset = df_res[df_res['min_samples'] == ms]
    plt.plot(subset['eps'], subset['n_clusters'], label=f'min_samples={ms}')
plt.xlabel('eps')
plt.ylabel('Počet klastrov')
plt.title('Počet klastrov vs. eps pre rôzne min_samples')
plt.legend()
plt.grid(True)
plt.show()

# 3) Maximálny podiel bodov v jednom klustri vs. eps pre rôzne min_samples
plt.figure(figsize=(8, 5))
for ms in min_samp_vals:
    subset = df_res[df_res['min_samples'] == ms]
    plt.plot(subset['eps'], subset['max_cluster_frac'], label=f'min_samples={ms}')
plt.xlabel('eps')
plt.ylabel('Max. podiel v jednom klustri')
plt.title('Maximálny podiel bodov v každom klustri vs. eps pre rôzne min_samples')
plt.legend()
plt.grid(True)
plt.show()
```


#

#

#

#

#

#

Po dokladnej analýze som sa rozhodol určiť parametre **eps** = 0.2 a **min_samples** = 15

Metriky ako Silhouette Score nedávali tejto kombinácii veľmi priaznivé skóre, ale pretože skóre bolo pozitívne v prípadoch keď informačná hodnota výsledných klastrov bola veľmi nízka, rozhodol som sa týmito metrikami až tak neriadiť, a zamerať sa na pridanú hodnotu výsledných klastrov.

```
import numpy as np
import pandas as pd
from sklearn.preprocessing import StandardScaler
from sklearn.cluster import DBSCAN
- . . . . .
```

```

from sklearn.neighbors import NearestNeighbors
from sklearn.metrics import silhouette_score, davies_bouldin_score, calinski_harabas

eps_value = 0.2
min_samples_val = 15

features = ['Energy_kcal', 'Protein_g', 'Fat_g', 'Carb_g', 'Fiber_g', 'Sugar_g']
X = df_final[features].values
X_scaled = StandardScaler().fit_transform(X)

# Tréning DBSCAN
db = DBSCAN(eps=eps_value, min_samples=min_samples_val)
labels = db.fit_predict(X_scaled)
df_final['cluster'] = labels

```

▼ Počty klastrov a podiel šumu

```

counts = df_final['cluster'].value_counts().sort_index()
percent = (counts / counts.sum() * 100).round(2)
cluster_summary = pd.DataFrame({
    'cluster': counts.index,
    'count': counts.values,
    'percent': percent.values
})
print("\nVeľkosti klastrov a podiel na dátach:")
print(cluster_summary.to_string(index=False))

```

Veľkosti klastrov a podiel na dátach:

cluster	count	percent
-1	3984	43.29
0	2695	29.28
1	111	1.21
2	2227	24.20
3	30	0.33
4	20	0.22
5	41	0.45
6	19	0.21
7	23	0.25
8	19	0.21
9	19	0.21
10	15	0.16

▼ Kvalitatívne metriky (bez šumu)

```

mask = labels != -1
if len(set(labels[mask])) > 1:

```



```

sil = silhouette_score(X_scaled[mask], labels[mask])
dbs = davies_bouldin_score(X_scaled[mask], labels[mask])
ch = calinski_harabasz_score(X_scaled[mask], labels[mask])
print(f"\nSilhouette score (bez šumu):      {sil:.3f}")
print(f"Davies-Bouldin score (bez šumu):    {dbs:.3f}")
print(f"Calinski-Harabasz score (bez šumu): {ch:.3f}")
else:
    print("\nNedá sa vypočítať metriky - málo klastrov alebo iba šum.")

```

```

Silhouette score (bez šumu):      0.310
Davies-Bouldin score (bez šumu):  0.526
Calinski-Harabasz score (bez šumu): 3376.834

```

▼ Profilovanie klastrov (mean + std)

```

profile = df_final[features + ['cluster']]
mean_prof = profile.groupby('cluster').mean().round(2)
std_prof = profile.groupby('cluster').std().round(2)

```

```

print("\nPriemerné hodnoty príznakov v klastroch:")
print(mean_prof)

```

```

print("\nŠtandardné odchýlky príznakov v klastroch:")
print(std_prof)

```

Priemerné hodnoty príznakov v klastroch:

	Energy_kcal	Protein_g	Fat_g	Carb_g	Fiber_g	Sugar_g
cluster						
-1	320.57	9.40	13.01	43.17	4.20	12.70
0	184.72	22.87	9.81	0.32	0.00	0.06
1	887.23	0.02	99.90	0.00	0.00	0.00
2	47.57	1.63	0.77	8.77	1.21	3.47
3	363.70	10.27	1.40	75.95	2.45	0.57
4	128.65	3.01	6.84	13.88	0.00	13.15
5	275.63	11.76	11.70	30.81	2.09	3.55
6	514.89	11.14	27.37	56.05	0.00	55.81
7	112.84	6.88	0.71	20.25	5.10	1.31
8	717.47	0.55	80.29	0.97	0.00	0.03
9	110.68	5.31	3.34	15.42	2.07	1.84
10	82.27	5.01	0.91	13.97	4.36	1.51

Štandardné odchýlky príznakov v klastroch:

	Energy_kcal	Protein_g	Fat_g	Carb_g	Fiber_g	Sugar_g
cluster						
-1	143.62	9.02	14.65	27.55	6.10	18.04
0	66.66	5.13	7.22	0.93	0.02	0.27
1	7.64	0.08	0.39	0.04	0.00	0.00

2	26.11	1.34	1.08	5.79	1.19	4.31
3	7.58	1.39	0.72	2.46	0.38	0.49
4	2.13	0.33	0.44	0.86	0.00	1.19
5	11.32	0.77	1.58	1.79	0.41	0.76
6	8.40	0.52	1.13	0.86	0.00	1.21
7	6.70	0.77	0.50	1.34	0.52	0.91
8	4.33	0.48	0.67	0.85	0.00	0.11
9	8.83	0.82	0.85	1.58	0.55	0.98
10	4.93	0.35	0.70	0.91	0.34	1.51

▼ Ukážka položiek v každom klastri

```
print("\nUkážka potravín v jednotlivých klastroch:")
for cid, grp in df_final.groupby('cluster'):
    print(f"\nCluster {cid} (n={len(grp)}):")
    for item in grp['Descrip'].head(20):
        print(" -", item)
```

Ukážka potravín v jednotlivých klastroch:

Cluster -1 (n=3984):

- campbell's red white crm of asparagus soup cond
- kellogg's eggo mini muffin tops choc chip
- cereals rte kellogg's crunchy nut golden honey nut flakes
- cookies choc crm covered biscuit stks
- bread wheat sprouted
- campbell's chunky soups grilled steak- steak chili w bns
- pork frsh spareribs lnfat ckd brsd
- dip tostitos salsa con queso med
- mother's taffy sndwch cookies
- candies nestle after eight mints
- syrups sorghum
- sunshine cheez-it scrabble jr crackers
- snacks popcorn home-prepared oil-popped unsalted
- soy sau made from soy (tamari)
- lamb nz imp frz shdr whl (armbld) ln fat 18" ckd brsd
- strudel apple
- ham sliced reg (approx 11 fat)
- jowar
- usda commodity bf patties wvpp frz ckd
- yogurt greek pln lowfat

Cluster 0 (n=2695):

- pork cured ham h2o product rump bone-in ln htd rstd
- lamb nz imp hind-shank ln fat ckd brsd
- lamb dom leg whl (shksirl) lnfat 14"fat choic ckd rstd
- mackerel
- beef chuck mock tender steak ln 0" fat sel ckd brld
- pork frsh loin cntr rib (chops or roasts) bone-in lnfat raw
- beef chuck clod rst ln fat 0" fat all grds ckd rstd
- beef rnd eye of rd steak bnless l f 0" ft choic ck grlled

- beef nz imp var meats by-products liver ckd bld
- beef chuck shldr clod top cntr stk ln fat 0" fat ch raw
- beef rnd eye of rnd steak bnless ln 0" fat all grds raw
- lamb dom shldr arm lnfat 18"fat ckd brld
- beef chuck eye steak bnless ln 0" fat all grds raw
- pork frsh loin tp ln (chps) bnless ln ft w added sln raw
- beef comp of rtl cuts lnfat 0"fat sel ckd
- luncheon sausage porkbf
- squirrel ground meat (alaska native)
- beef comp of rtl cuts ln fat 0" fat choic raw
- veal var meatsby-products heart ckd brsd
- turkey lt or dk meat smoked ckd wskn bone removed

Cluster 1 (n=111):

- oil corn and canola
- fish oil menhaden
- shortening household partially hydrog soybn -cottonseed
- oil industrial cocnt confection fat ice crm coatings
- oil bearded seal (oogruk) (alaska native)
- oil rice bran
- oil olive salad or cooking
- oil veg natreon canola hi stability non trans hi oleic (70)
- oil whale bowhead (alaska native)
- oil soybn salad or cooking (partially hydrogenated)

▼ 3D vykreslenie klastrov

```
from sklearn.decomposition import PCA
import plotly.graph_objects as go
from plotly.subplots import make_subplots

pca = PCA(n_components=3)
X_pca = pca.fit_transform(X_scaled)

cluster_labels = df_final['cluster'].values

fig = make_subplots(
    rows=1, cols=1,
    subplot_titles=('DBSCAN Clustering (PCA 3D projekcia)'),
    specs=[[{'type': 'scatter3d'}]]
)

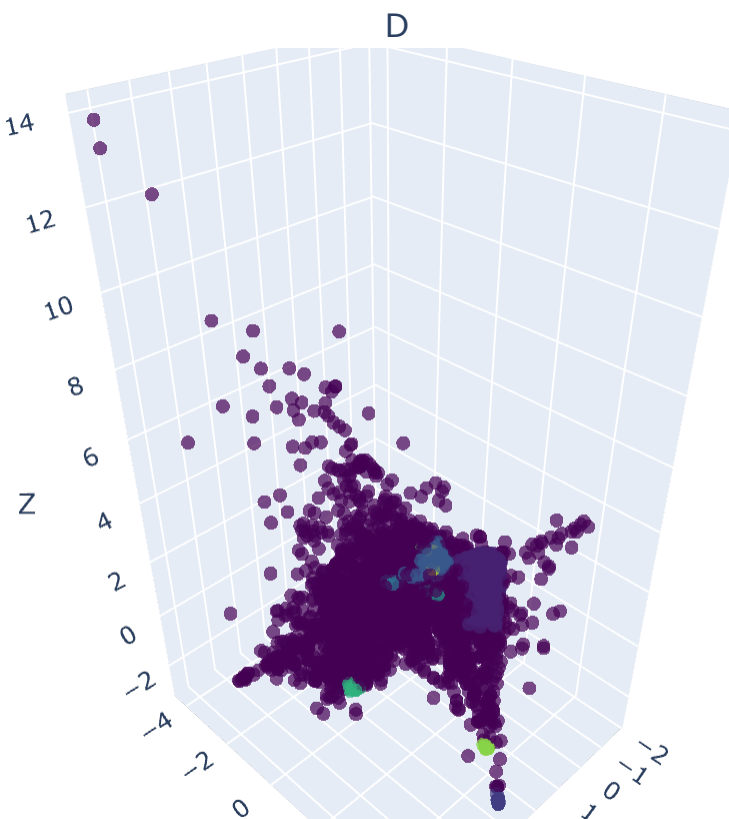
fig.add_trace(
    go.Scatter3d(
        x=X_pca[:, 0],
        y=X_pca[:, 1],
        z=X_pca[:, 2],
        mode='markers',
        marker=dict(
            size=4,
            color=cluster_labels,
```

```
        colorscale='Viridis',
        opacity=0.7,
        showscale=True,
        colorbar=dict(title="Cluster")
    ),
    text=df_final['Descrip'],
    name='Potraviny'
),
row=1, col=1
)

fig.update_layout(
    height=600,
    width=800,
    scene=dict(
        xaxis_title='X',
        yaxis_title='Y',
        zaxis_title='Z'
    ),
    title_text="3D Vizualizácia DBSCAN klastrov"
)

fig.show()
```

3D Vizualizácia DBSCAN klastrov

|||||

1. Hlavné clustre (spolu ≈ 53 % dát)

Cluster 0 (≈ 29 % dát) – “Mäso”

- **Nutričný profil:** stredná energia (185 kcal), vysoký proteín (23 g), nízke tuky (9,8 g) aj sacharidy (0,3 g), takmer žiadna vláknina a cukry.
- **Typické potraviny:** hovädzie steaky a pečienky, jahňacie steaky, bravčové rebrá, klobásy, divinové kúsky, morčacie a kuracie plátky.

Cluster 2 (≈ 24 % dát) – “Zelenina & nízko kalorické”

- **Nutričný profil:** veľmi nízka energia (48 kcal), nízky proteín (1,6 g), tuk $\sim 0,8$ g, sacharidy $\sim 8,8$ g, vláknina $\sim 1,2$ g, cukry $\sim 3,5$ g.
- **Typické potraviny:** listová a koreňová zelenina (čerstvá i konzervovaná), detské zeleninové príkrmy, zeleninové polievky, strukovinové polievky.

2. Zmiešaný šum (≈ 43 % dát)

Cluster -1 – “Zmiešaný šum”

- **Nutričný profil:** priemerné kalórie (~ 320 kcal), tuk ~ 13 g, sacharidy ~ 43 g, vláknina $\sim 4,2$ g, cukor $\sim 12,7$ g, proteín $\sim 9,4$ g.
- **Typické potraviny:** slané aj sladké snacky (čipsy, pukance), sušienky, chlieb a pečivo, kečupy, sladké nápoje v prášku, cukrovinky, mrazivé a polotovarové omáčky.

3. Stredne veľké špecializované clustre (< 2 % dát)

1. Cluster 1 (1,21 %) – Oleje a tuky

- Energy ≈ 887 kcal, Fat $\approx 99,9$ g; vrátane rastlinných aj živočíšnych olejov a skráténín.

2. Cluster 3 (0,33 %) – Múčne výrobky

- Pšeničná múka, krúpy, instantné krémy.

3. Cluster 4 (0,22 %) – Tekuté detské výživy

.....

4. **Cluster 5 (0,45 %) – Pizze**
5. **Cluster 6 (0,21 %) – Práškové detské výživy**
6. **Cluster 7 (0,25 %) – Strukoviny (konzervované fazule a hrach)**
7. **Cluster 8 (0,21 %) – Margaríny a majonézy**
8. **Cluster 9 (0,21 %) – Hotové cestoviny a mrazené jedlá**
9. **Cluster 10 (0,16 %) – Strukoviny (sušené fazule, cícer, hrach)**

- DBSCAN deteguje hlavné nutričné segmenty (mäso vs. zelenina) aj špecifické “ostrovy” (oleje, výživy, pizze).
- 43 % dát skončilo v šume – a to hlavne z dôvodu, že tieto dáta sú príliš uniformné pre tento model ""

✓ Vitamíny

Podobný prístup som zvolil aj pri vitamínoch, tu máme ale problém s jednotkami, keďže jednotky nie sú u každého parametra rovnaké. To vyriešime prevedením na spoločnú jednotku.

```
vit_cols = [
    'Calcium_mg', 'Iron_mg', 'Magnesium_mg', 'Phosphorus_mg',
    'Potassium_mg', 'Sodium_mg', 'Zinc_mg', 'Copper_mcg',
    'Manganese_mg', 'Selenium_mcg', 'VitC_mg', 'Thiamin_mg',
    'Riboflavin_mg', 'Niacin_mg', 'VitB6_mg', 'Folate_mcg',
    'VitB12_mcg', 'VitA_mcg', 'VitE_mg', 'VitD2_mcg'
]

# vybereme všetky stĺpce končiace na "_mcg"
mcg_cols = [c for c in vit_cols if c.endswith('_mcg')]

# prevedieme ich z µg na mg
df_final[mcg_cols] = df_final[mcg_cols] / 1000.0
df_final.rename(columns={c: c.replace('_mcg', '_mg') for c in mcg_cols}, inplace=True)
vit_cols = [c.replace('_mcg', '_mg') if c.endswith('_mcg') else c for c in vit_cols]
```

Opäť pre menší a nádejnejší interval detailne analyzujem parametre

```
import numpy as np
import pandas as pd
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn.preprocessing import PowerTransformer, StandardScaler
from sklearn.cluster import DBSCAN
from sklearn.metrics import silhouette_score

# 1) Príprava vitamínových dát
```

```
# 1) Príprava vitamínových dát
X_vit = df_final[vit_cols].fillna(0).values

# 2) Transformácia a škálovanie
pt = PowerTransformer(method='yeo-johnson', standardize=False)
X_t = pt.fit_transform(X_vit)
X_scaled = StandardScaler().fit_transform(X_t)

# 3) Grid search
eps_values = np.arange(1, 2.5, 0.5)
D = X_scaled.shape[1]
min_samples_vals = range(10, 20)
n = len(X_scaled)

results = []
for eps in eps_values:
    for ms in min_samples_vals:
        labels = DBSCAN(eps=eps, min_samples=ms).fit_predict(X_scaled)
        mask = labels != -1
        n_clusters = len(set(labels[mask]))
        noise_frac = np.mean(labels == -1)
        sizes = np.bincount(labels[labels >= 0])
        max_cluster_frac = sizes.max() / n if len(sizes) > 0 else 0
        sil = silhouette_score(X_scaled[mask], labels[mask]) if n_clusters >= 2 else np.n
        results.append({
            'eps': eps,
            'min_samples': ms,
            'n_clusters': n_clusters,
            'noise_frac': noise_frac,
            'max_cluster_frac': max_cluster_frac,
            'silhouette': sil
        })

df_vit_res = pd.DataFrame(results)

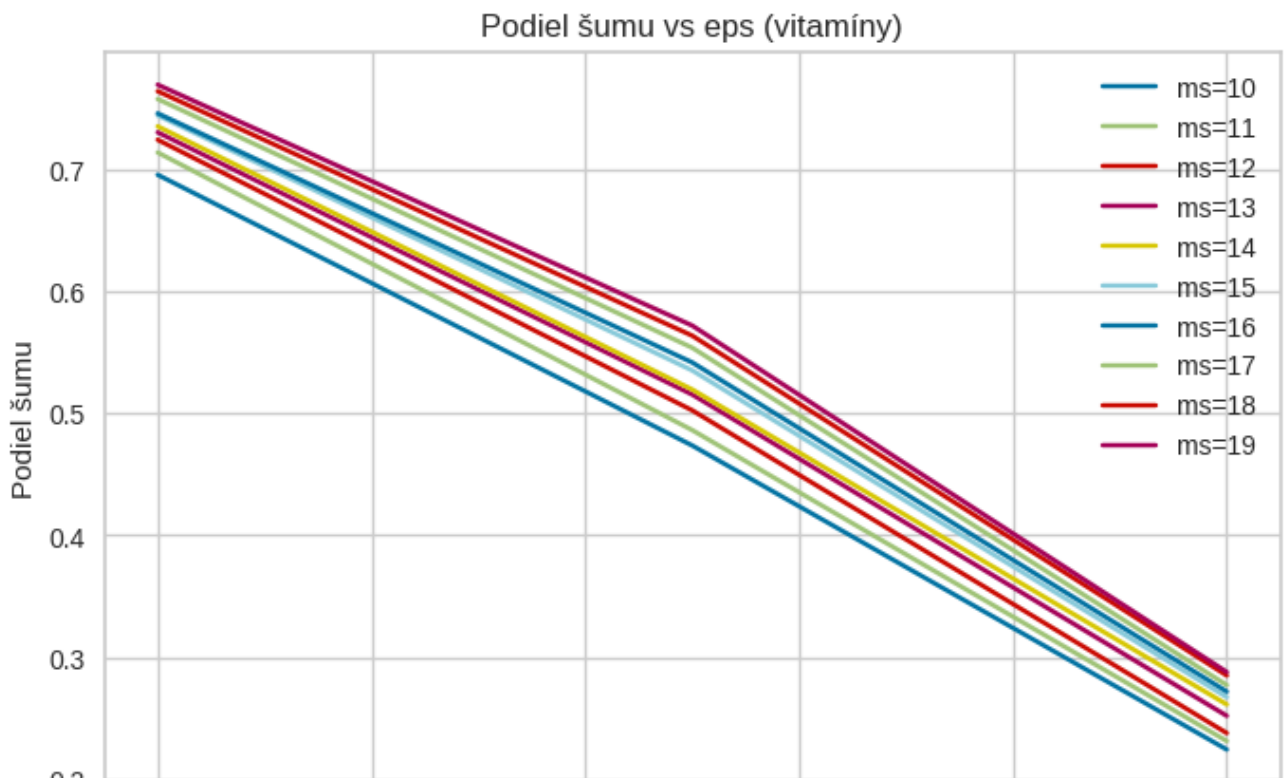
# 4) Grafy
plt.figure(figsize=(8, 5))
for ms in min_samples_vals:
    sub = df_vit_res[df_vit_res['min_samples'] == ms]
    plt.plot(sub['eps'], sub['noise_frac'], label=f'ms={ms}')
plt.xlabel('eps')
plt.ylabel('Podiel šumu')
plt.title('Podiel šumu vs eps (vitamíny)')
plt.legend(bbox_to_anchor=(1,1))
plt.grid(True)
plt.show()

plt.figure(figsize=(8, 5))
for ms in min_samples_vals:
    sub = df_vit_res[df_vit_res['min_samples'] == ms]
    plt.plot(sub['eps'], sub['n_clusters'], label=f'ms={ms}')
```

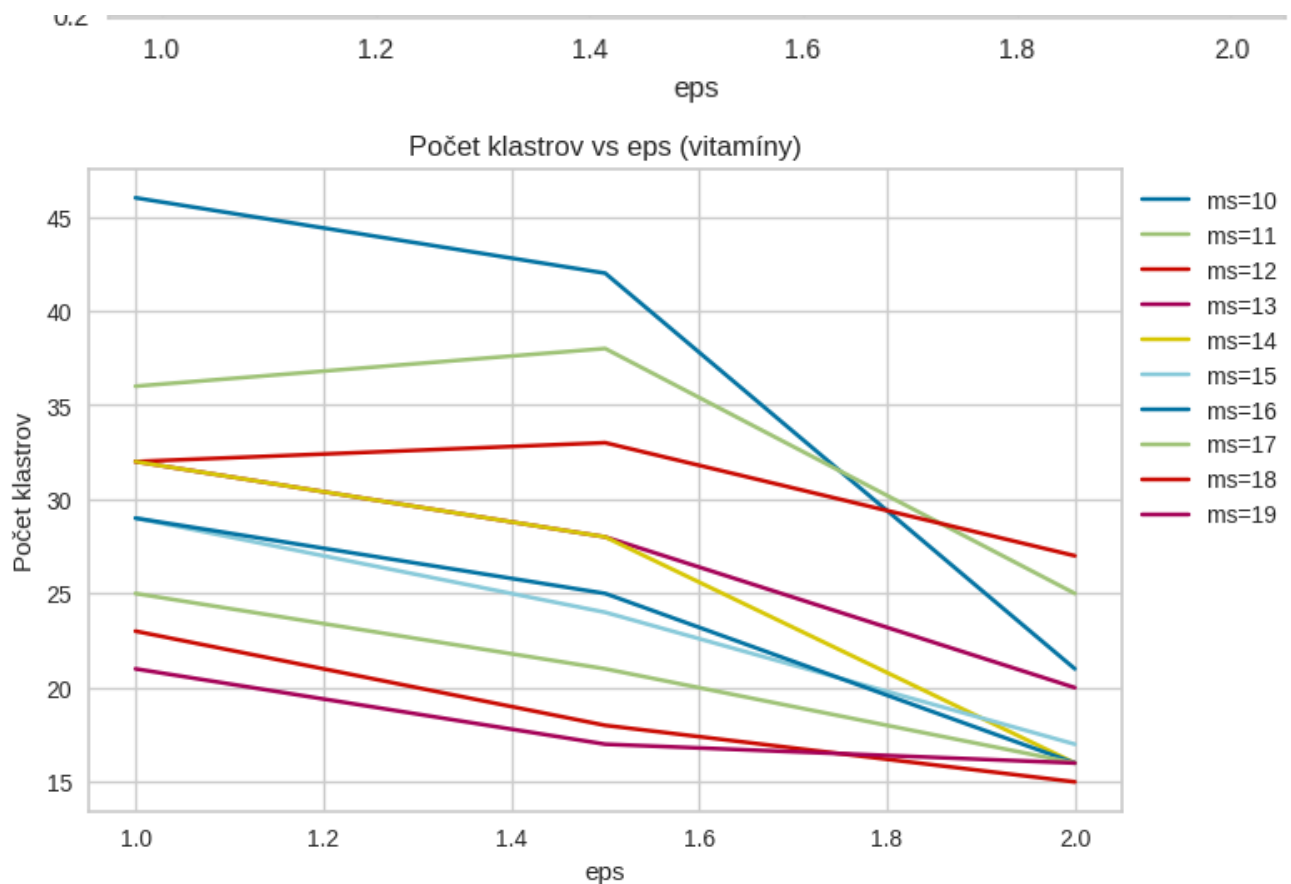
```
plt.xlabel('eps')
plt.ylabel('Počet klastrov')
plt.title('Počet klastrov vs eps (vitamíny)')
plt.legend(bbox_to_anchor=(1,1))
plt.grid(True)
plt.show()

plt.figure(figsize=(8, 5))
for ms in min_samples_vals:
    sub = df_vit_res[df_vit_res['min_samples'] == ms]
    plt.plot(sub['eps'], sub['max_cluster_frac'], label=f'ms={ms}')
plt.xlabel('eps')
plt.ylabel('Max podiel v jednom klustri')
plt.title('Max podiel v jednom klustri vs eps (vitamíny)')
plt.legend(bbox_to_anchor=(1,1))
plt.grid(True)
plt.show()

plt.figure(figsize=(8, 5))
for ms in min_samples_vals:
    sub = df_vit_res[df_vit_res['min_samples'] == ms]
    plt.plot(sub['eps'], sub['silhouette'], label=f'ms={ms}')
plt.xlabel('eps')
plt.ylabel('Silhouette score')
plt.title('Silhouette vs eps (vitamíny)')
plt.legend(bbox_to_anchor=(1,1))
plt.grid(True)
plt.show()
```


Výpočet a následné klastrovanie vyšlo najlepšie pre **eps = 1.8** a **min_samples = 19**

```
import numpy as np
import pandas as pd
from sklearn.preprocessing import PowerTransformer, StandardScaler
from sklearn.cluster import DBSCAN
from sklearn.metrics import silhouette_score, davies_bouldin_score, calinski_harabasz_score
from sklearn.decomposition import PCA
import matplotlib.pyplot as plt

eps_value = 1.8
min_samples_value = 19

X = df_final[vit_cols].fillna(0).values

pt = PowerTransformer(method='yeo-johnson', standardize=False)
X_t = pt.fit_transform(X)
```

```

scaler = StandardScaler()
X_scaled = scaler.fit_transform(X_t)

# Tréning DBSCAN
db = DBSCAN(eps=eps_value, min_samples=min_samples_value)
labels = db.fit_predict(X_scaled)
df_final['cluster_vit'] = labels

```

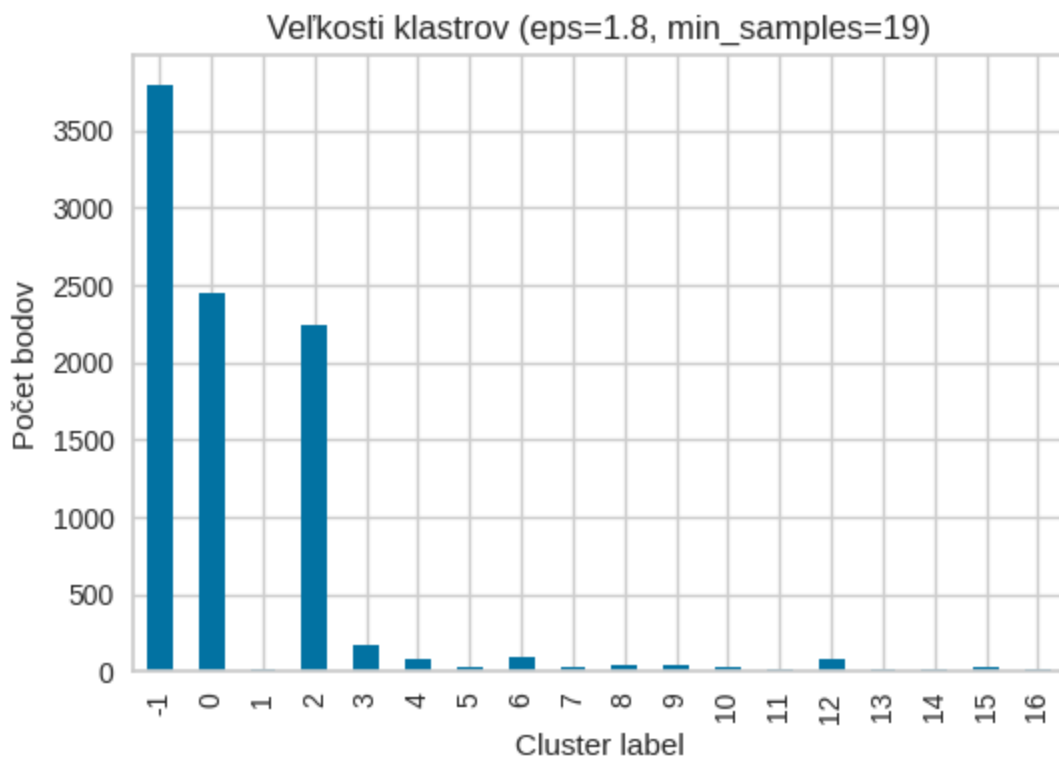
▼ Veľkosti klastrov


```

counts = pd.Series(labels).value_counts().sort_index()
plt.figure(figsize=(6,4))
counts.plot(kind='bar')
plt.title(f'Veľkosti klastrov (eps={eps_value}, min_samples={min_samples_value})')
plt.xlabel('Cluster label')
plt.ylabel('Počet bodov')
plt.show()

```


▼ Štatistika klastrov

```

counts = counts.rename_axis('cluster').reset_index(name='count')
counts['percent'] = (counts['count'] / counts['count'].sum() * 100).round(2)
print("\nVeľkosti klastrov a podiel:")
print(counts.to_string(index=False))

```

Veľkosti klastrov a podiel:

cluster	count	percent
-1	3795	41.24
0	2447	26.59
1	22	0.24
2	2245	24.39
3	171	1.86
4	76	0.83
5	28	0.30
6	93	1.01
7	24	0.26
8	48	0.52
9	38	0.41
10	32	0.35
11	22	0.24
12	80	0.87
13	22	0.24
14	22	0.24
15	25	0.27
16	13	0.14

▼ Kvalitatívne metriky (bez šumu)

```
sil = silhouette_score(X_scaled[mask], labels[mask])
dbs = davies_bouldin_score(X_scaled[mask], labels[mask])
ch = calinski_harabasz_score(X_scaled[mask], labels[mask])
print(f"\nSilhouette (bez šumu):      {sil:.3f}")
print(f"Davies-Bouldin (bez šumu):    {dbs:.3f}")
print(f"Calinski-Harabasz (bez šumu):{ch:.3f}")
```

```
Silhouette (bez šumu):      0.131
Davies-Bouldin (bez šumu):  1.236
Calinski-Harabasz (bez šumu):353.935
```

▼ Priemery a štandardné odchýlky

```
profile = pd.DataFrame(X, columns=vit_cols)
profile['cluster_vit'] = labels
mean_prof = profile.groupby('cluster_vit').mean().round(2)
std_prof = profile.groupby('cluster_vit').std().round(2)

print("\nPriemerné hodnoty príznakov v klastroch:")
print(mean_prof)
print("\nŠtandardné odchýlky príznakov v klastroch:")
print(std_prof)
```

Priemerné hodnoty príznakov v klastroch:

	Calcium_mg	Iron_mg	Magnesium_mg	Phosphorus_mg	Potassium_mg	\
cluster_vit						
-1	118.03	4.37	55.96	204.51	355.74	
0	26.44	0.51	10.57	29.41	139.21	
1	257.23	6.26	18.64	298.00	86.64	
2	26.40	1.99	23.03	199.19	287.28	
3	0.02	2.75	18.66	82.11	125.92	
4	89.57	1.41	8.26	57.37	97.57	
5	339.14	21.76	47.21	195.61	209.39	
6	21.49	0.67	29.58	218.67	339.19	
7	146.71	3.47	15.08	147.21	180.67	
8	735.88	0.40	28.21	529.88	130.77	
9	542.71	8.72	42.71	349.95	565.71	
10	119.53	6.34	178.84	384.44	1297.84	
11	56.23	3.32	0.00	178.18	166.18	
12	127.89	0.17	13.91	107.24	161.01	
13	97.55	2.64	0.00	0.00	0.00	
14	21.00	0.07	2.23	19.00	35.59	
15	160.16	2.21	25.56	207.16	203.76	
16	222.08	0.70	24.08	210.15	180.54	

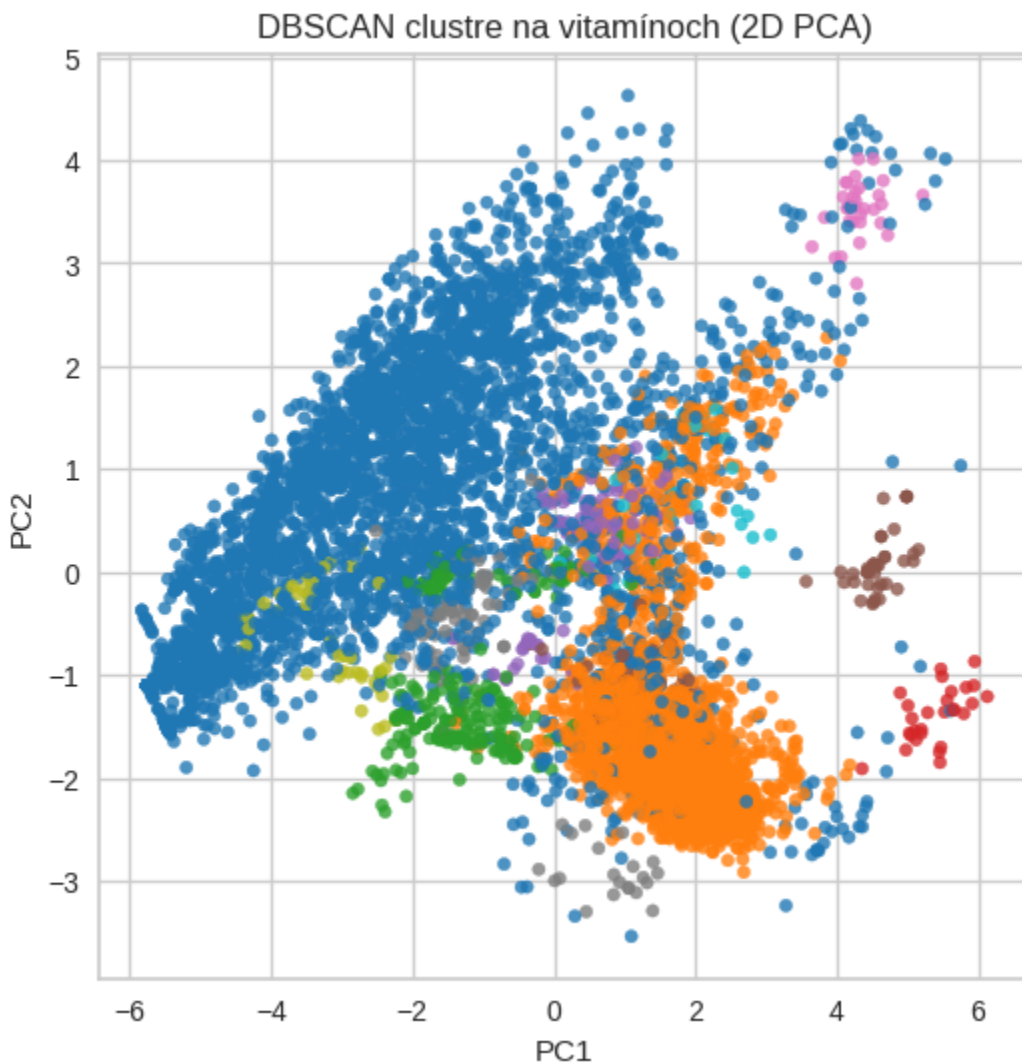
	Sodium_mg	Zinc_mg	Copper_mg	Manganese_mg	Selenium_mg	\
cluster_vit						
-1	420.47	1.97	0.0	1.09	0.01	
0	155.31	0.20	0.0	0.11	0.00	
1	548.64	0.45	0.0	0.00	0.00	
2	214.00	3.78	0.0	0.10	0.02	
3	453.52	0.39	0.0	0.00	0.00	
4	31.97	0.82	0.0	0.01	0.00	
5	538.14	12.34	0.0	0.00	0.01	
6	58.30	0.52	0.0	0.02	0.03	
7	759.42	0.18	0.0	0.00	0.00	
8	912.27	3.05	0.0	0.02	0.02	
9	170.58	4.62	0.0	0.06	0.01	
10	12.96	2.97	0.0	1.55	0.02	
11	706.82	0.88	0.0	0.00	0.00	
12	100.16	0.46	0.0	0.03	0.00	
13	405.09	0.00	0.0	0.00	0.00	
14	653.91	0.05	0.0	0.00	0.00	
15	589.08	1.45	0.0	0.33	0.02	
16	505.77	1.44	0.0	0.20	0.02	

	VitC_mg	Thiamin_mg	Riboflavin_mg	Niacin_mg	VitB6_mg	\
cluster_vit						
-1	11.16	0.29	0.33	3.97	1.17	
0	13.68	0.03	0.04	0.34	0.05	
1	0.00	0.43	0.47	5.47	0.55	
2	0.08	0.19	0.24	5.51	0.37	
3	0.00	0.35	0.22	2.86	0.02	
4	9.85	0.08	0.12	1.09	0.07	
5	23.61	1.31	1.47	16.96	1.73	
6	0.00	0.04	0.04	2.18	128.29	
7	0.00	0.41	0.28	3.59	0.02	
8	0.00	0.03	0.33	0.13	0.08	

9	54.59	0.43	0.62	5.30	0.31
10	0.05	0.50	0.17	1.95	0.33

▼ 2D PCA vizualizácia (bez šumu)

```
pc2 = PCA(n_components=2).fit_transform(X_scaled)
plt.figure(figsize=(6,6))
plt.scatter(pc2[mask,0], pc2[mask,1], c=labels[mask], cmap='tab10', s=20, alpha=0.8)
plt.title('DBSCAN clustre na vitamínoch (2D PCA)')
plt.xlabel('PC1'); plt.ylabel('PC2')
plt.show()
```


▼ Ukážka položiek v každom klastri

```
print("\nUkážka potravín v klastroch:")
for cid, grp in df_final.groupby('cluster_vit'):
    print(f"\nCluster {cid} (n={len(grp)}):")
```

```
print(grp['Descrip'].head(50).to_list())
```

Ukážka potravin v klastroch:

Cluster -1 (n=3795):

["cereals rte kellogg's crunchy nut golden honey nut flakes", 'gogu leaves green ',

Cluster 0 (n=2447):

["campbell's red white crm of asparagus soup cond", 'oil corn and canola', 'babyfood

Cluster 1 (n=22):

["kellogg's eggo mini muffin tops choc chip", "kellogg's eggo waffles french toast",

Cluster 2 (n=2245):

['pork cured ham h2o product rump bone-in ln htd rstd', 'lamb nz imp hind-shank ln

Cluster 3 (n=171):

["mother's taffy sndwch cookies", 'keebler fudge shoppe cocnt dreams cookies', 'girl

Cluster 4 (n=76):

['inf formula mead johns enfami ar lipil rtf w ara dha', 'inf formula mead john

Cluster 5 (n=28):

['cereals rte general mills choc lucky charms', 'cereals rte general mills frankenber

Cluster 6 (n=93):

['mackerel', 'chakla', 'whale shark', 'parava', 'parcus', 'guitar fish', 'black snapp

Cluster 7 (n=24):

['austin pnut butter on toasty crackers sandwich-type', 'austin pnut butter on chs cr

Cluster 8 (n=48):

['cheese provolone red fat', 'cheese cheddar red fat', 'cheese cheddar sharp sliced',

Cluster 9 (n=38):

['inf formula mead johnson enfamil premium infant pdr', 'inf formu mead johns enfamil

Cluster 10 (n=32):

['beans cranberry (roman) mature seeds raw', 'moth bean', 'rajmah black ', 'beans bl

Cluster 11 (n=22):

['loma linda swiss stake w gravy cnd unprep', 'worthington dinner rst frz unprep', 'm

Cluster 12 (n=80):

['ice creams french vanilla soft-serve', 'yogurt greek nonfat strawberry dannon oikos

Cluster 13 (n=22):

['pepperidge farm hamburger buns wsesame', 'pepperidge farm farmhouse sourdough bread

Cluster 14 (n=22):

['margarine-like sprd benecol lt sprd', 'margarine indus non-dairy cttnd soy oil (pa

Cluster 15 (n=25):

['fast fd pizza chain 14" pizza pepperoni topping thick crust', 'fast fd pizza chain

Cluster 16 (n=13):

["applebee's mozzarella stks", 'little caesars 14" chs pizza thin crust', "carrabba's

Hlavné clustre (spolu ≈ 92 % dát)

Hlavné clustre (spolu ≈ 92 % dát)

Cluster -1 (≈ 41 % dát) – “Zmiešaný šum”

- **Mikronutrientový profil:** stredne vysoký obsah Ca (≈ 118 mg), Fe ($\approx 4,4$ mg), Mg (≈ 56 mg), P (≈ 205 mg), K (≈ 356 mg), Na (≈ 420 mg); vitamíny v rôznych, spravidla nižších dávkach (VitC ≈ 11 mg, B-vitamíny $\approx 0,3$ – 4 mg).
- **Typické potraviny:** cereálie (raňajkové vločky, granola), zeleninové polievky a detské príkrmy, snacky a sušienky, pečivo, konzervy a polotovary.

Cluster 0 (≈ 27 % dát) – “Polievky a zeleninové produkty”

- **Mikronutrientový profil:** nízky Ca (≈ 26 mg), Fe ($\approx 0,5$ mg), Mg (≈ 11 mg), P (≈ 29 mg), K (≈ 139 mg), Na (≈ 155 mg), VitC (≈ 14 mg), ostatné vitamíny veľmi nízko.
- **Typické potraviny:** ochutené aj detské zeleninové polievky, konzervovaná zelenina, šťavy a omáčky.

Cluster 2 (≈ 24 % dát) – “Mäso”

- **Mikronutrientový profil:** vysoký P (≈ 199 mg), Fe (≈ 2 mg), Mg (≈ 23 mg), K (≈ 287 mg), stredný Ca a Na.
- **Typické potraviny:** hovädzie, bravčové, jahňacie a hydinové mäso vrátane spracovaných výrobkov (klobásy, paštéty).

Stredne veľké špecializované clustre (< 2 % dát)

1. Cluster 3 (1,86 %) – Sušienky a kreky
2. Cluster 4 (0,83 %) – Tekuté detské výživy (RTF)
3. Cluster 5 (0,30 %) – Sladké cereálie (raňajkové mixy)
4. Cluster 6 (1,01 %) – Ryby a morské plody
5. Cluster 7 (0,26 %) – Snacky a sendvičové sušienky
6. Cluster 8 (0,52 %) – Syry (vysoký Ca, Na, P)
7. Cluster 9 (0,41 %) – Práškové detské výživy
8. Cluster 10 (0,35 %) – Strukoviny (sušené bôby, cícer)
9. Cluster 11 (0,24 %) – Rastlinné alternatívy mäsa
10. Cluster 12 (0,87 %) – Mliečne výrobky a pudinky

11. **Cluster 13 (0,24 %) – Prémiové sendviče a pečivo**

12. **Cluster 14 (0,24 %) – Margaríny a tukové nátierky**

13. **Cluster 15 (0,27 %) – Pizza a fast-food výrobky**

14. **Cluster 16 (0,14 %) – Hotové cestoviny a zapekané syrové jedlá**

-
- DBSCAN detegoval základné výživové segmenty (mäso, zelenina, mliečne produkty), ako aj špecializované „nutričné ostrovy“ (výživy, syry, ryby, strukoviny).
  - 41 % dát bolo zaradených ako šum, čo opat poukazuje na uniformitu dát a nevhodnosť DBSCANu pre tento konkrétny prípad.

✓ Porovnaní modelů

K-means má výhodu, že veľikosti shluků jsou o něco více vyrovnané než u DBSCAN, ale shluky nejsou tak specializované jako u DBSCAN a některý shluk má více různorodý (např. nízkokalorický/ tekutý shluk byl dosti různorodý)

DBSCAN má zase velké množství malých specifických shluků a pár hodně velkých shluků. Zásadní nevýhodou u DBSCAN je, že na parametrech vytvářející obstojné shlukové rozdělení bylo velké množství dat označeno za outliery.

Převážně kvůli této nevýhodě velkého množství šumu se nám zdá být K-means jako lepší varianta pro naše data.

Začněte programovat nebo [generovat kód](#) s AI.

